

vett vallás" megszüntetve, minden vallás gyakorlata szabadnak kijelentették, alkotmányt kívántak. Az el nem fogadott pontok főleg a reversalisokra, az úgy nevezett transzitusra, a válóperekre, és Horvátországra vonatkoznak. Az elsőre nézve a múlt országgyűlésen a fő RRhez, első ízben mellettté alküldött törvényjavaslat ekképen szól:

1. „A vallásos Reversalisok, vagy is a születendő gyermekek milly vallásban neveltetésük iránti kötelezések erőnlükülék, 's azok tekintetéből akár eddig eredett, és még függőben lévő, akár ennekutána támasztható mindennemű vallásbeli követelések teljesen, és tökéletesen megszüntetnek.“

E sorok öszvehasználtatván a fentebb közölt törvény-czikk 1ső Sával, kitünik, mikép a Rendek a reversalisok multjára nézve is intézkedni kívánván, eziránt a két tábla közt az eggyesé nem sikerült. Azért ma legelőször is egy megye oly törvényszakaszk alkotását indítványozá, mely a reversalisokat multa nézve is törvényteleneknek kinyilatkoztatná. — A vallásbeli átmenetre (transzitusra) vonatkozólag az jegyzetelt meg, hogy egy, az iránti törvényes intézkedést méltán lehetvén követelni, a m. Országgyűlés a Főrendekkel javaslatkép közölt, de el nem fogadtatása miatt a felírás melletti törvényczikkből kihagyott törvényszakaszk életbe léptetendő, 's ugyan azért e tárgy újabb tanácskozásba veendő volna, már pedig e most említett törv. szakasz következőleg szól:

3. A Katholika vallásból az evangelika vallásra, és viszont általmenni kívánó, ebbeli szándékát az illető polgári törvényhatóságnak kijelenteni tartozik, illy esetben a vmegyék, és külön portákkal bíró kerületek ugyan az első közgyűléseikből, a városok pedig tanácsüleseikből meghallgatására világi papokból vegyes küldöttséget rendeljenek, mely a végzés hozatalától számítandó 18 nap alatt eljárni, és ha az általmenni kívánó kijelentett szándékában megmaradt, számára bizonyosságlevelet, hogy a kívánt vallást minden akadály nélkül azonnal gyakorolhatja, nyomban kiadni köteles. — A küldöttség a törvényhatóságot eljárásáról tudósítván, tudósítása az 1790: 26 t. cz. 15ik §nak rendelkezéséhez képest a felsége elejbe tudomás végett felterjesztessék.

Hogy továbbá olvasóinkkal azon különbséget megismertessük, mely a m. o. vallás dolgában költ 1ső izenet melletti törvényjavaslat és a későbbi felírás közt létezik a válóperekre vonatkozólag, és mely különbségben a két tábla közti egyet nem-értés oka rejlik, szükség azon törvényjavaslat Sik §ának elejét ide iktatunk, mely ekképen szól:

8. A vegyes házasságból eredett válóperekben, ha a perlekedő felek az ágytól és asztaltól örökre elváltak, ezen elválás által az evangelikus részre nézve a kötés is felbontottnak tekintetik, és szabadságában általán új házassági szövetségre lépni.

E sorok a fentebb egész kiterjedésében közölt törvényczikkely 15ik §ában nem foglaltatnak, ugyanazért e tárgy, azon észrevétel mellett, mikép azt nem dogmatikai, hanem polgári szempontból kellend tekinteni, újabb tanácskozásba vétetni, és izenet mellett a fő RRnek előterjesztetni indítványoztatott.

Még egy pont vagyon, mely a múlt országgyűlési törvényjavaslatban megérintve vala, de a fő Rendek hozzá nem járulta miatt a felírás melletti törvényczikkelyben elő nem fordul, és ekképen hangzik:

14. A 1790: 25 t. cz. 14. §ának rendelete ezennel megszüntetve, az evangelika vallás szabad és nyilvános gyakorlata tárgyozó törvények Horvát, Dalmát és Tótor-szágokra is kiterjesztetnek. —

Ez azon négy pont, mellyek a Főrendi tábla meg nem egyezése miatt a múlt országgyűlésen a Felsőházhoz felterjesztett törvényjavaslatból kimaradván, jelenleg a m. Főrendekhez külön izenet mellett által küldendők lesznek.

Ennek folytában hatalmas szótak emeltek a reversalisok törvénytelenességéről, a vallások egyenlőségéről, reepulatio érvénytelenségéről 'sat.; sőt egyik megyei követ ennél tovább menvén utasításához képest azon indítványval lépett fel, hogy a magyar kath. egyház alkotmányos dolgokban a pápától függetlennek, minden pápai parancs, mellyet az országgyűlés el nem fogad, érvénytelennek nyilatkoztassék; a papi javak secularizáltatván, az egyházi személyek, egyéb hivatalnokokhoz képest illő fizetést huzzanak; azonkívül pedig semminemű szerzetek az ország megegyezése nélkül be ne fogadtassanak. — Egy másik követőtől többek közt ilyeneket hallánk: „Jelen körülményeinkben egy vallás dolgait tisztába hozni nem épen a legnehezebb feladat; és míg e tárgy béfejezve nem leend, addig tanácskozásaink üdvös eredmény nélkül maradnak. A Breve, Placetum nem vallásos, hanem alkotmányos sérelem, mert kül kormánynak a mi constitucionalis életünkre befolyása nincs. A papi javak secularizatioja ugyan még távol eszme, de olyan, mellyet az ember lépései még is elérhetnek, 's a t. Ugyanezen követ az e tárgybani sorozatra nézve azt indítványozá, hogy egy korábbi vélemény szerint 10r a múlt országgyűlési törvényjavaslat nyereendő k. k. válasz végett változtatás nélkül felterjesztessék, 2or a múlt országgyűlésen a főrendi tábla megegyezését nem nyert pontok külön izenetbe foglaltassanak, 3or az úgy nevezett pastorális levelek okozta sérelmek tárgyalassanak. Későbbben, annak idejében pedig a papi javak ügye vétetendvén fel, a kor követelése az izraelitákra nézve nem vallásos, hanem polgári szempontból indulva fejtessek, meg. —

A felszólalt Rendek máj mindnyájan egy értelembe nyilatkoztak a vallások emancipatioja mellett, a további tárgyalások holnap fognak folytatni. —

Pozsony, Jun. 9 és 10.

Az e napokon tartott kerületi ülés'ekben is még folyvást a vallás ügye forgott tanácskozási szönyegen, 's még ekkor sem szakadt az e tárgybani vitatkozásoknak vége. De ezen ülésekről részletesebben jövő számunkban.

☞ Mai számunkban irányozzunk nem szolgálhatunk.

Ha nem adóznak áldozunk!

Legkegyelmesebb királyunknak országgyűlési előadói csupán honunk sürgető szükségét czélozván, azonban egyrésze hazánk pénzbeli áldozatát igényelvén, alulirt bátorodik szerény véleményét azon áldozatra nézve következőleg előterjeszteni.

Hála az égnek 's uralkodónk bölcseségének, békeidőben élünk, 's a kiváltságos nemesi osztály, reményleni lehet, egy kis segedelmezéstől, melly csak bizonyos határidőig lenne meghatározandó, 's azon túl megszüntetendő, iszonyodni nem fog. Ha a kiváltságos osztály tíz évre elvállalná, hogy bizonyos öszveget, például csak félannyt mint mennyit jelenleg az adózó osztály fizet, évenként szinte fizetend a haza 's mindnyájunk javára: ezen tíz évi segedelmezés könnyen felrugna 40—50 millióra, 's 4—5 milliót évenként a kiváltságos osztályra nézve, melly hogy egyebet elhallgassak, az ország földbirtokának 's adómentes birtokának nagy részét tartja azon kikötéssel,

hogy tíz év múlva, ezen segedelmezés, netalán a hátramaradások kivételével, teljesen szünjék meg, telemesnek mondani bizony nem lehet.

Ezen javaslathoz képest következő lényeges pontok lennének törvényhozásilag megállapítandók:

1) Magyarország kiváltságos osztálya (vagy ha tesszük: csupán földbirtokos vagy bizonyos mennyiségű birtokos osztálya, a midőn ezen törvényjavaslat az birtoktalan nemesekeknek, vagy bizonyos mennyiségű nem birtokos természet szerint szőlőjök és szavazatok sem lehetne) tíz év alatt évenkénti részekben fizetend az ország köz- (vagy e vagy ama) szükségéire 40 vagy 50 milliót, tehát évenként 4 vagy 5 milliót.

2) Hogy a szükséghez képest az országos munkák hadadék nélkül megkezdthessenek, az ország, a Felsőház kegyelmes hozzájárultával felhatalmaz egy különös — e végre kinevezendő — (talán az országos munkálatokat is kezelő) hatóságot, hogy egyévi segedelmezést mindenkor papirpénz kibocsátása által előlegezhessen *).

Többet ez úttal nem mondok. Gondolkozzék a mondotaktakról mindenki a maga módja szerint. Ha netalán ellenök nehézségöket tenne valaki, szíves örömet felelend Saragof.

Fővárosi hírek.

☞ Pest, június 14. Nálunk már october van, azaz, oly időnk jár ismét, mintha átugrottunk volna a nyári hónapokat; ugy látszik Saturnus meg akar kimélni bennünket azon aggodalomtól, hogy nem lesz elégséges fagyaltunk, mivel télen oly kevés jeget gyűjthettek. Azonban a fagyalt csak hagyján; de hogy a mézárosok alkalmasint híjával vannak a jégnek, onnan sejtethő, hogy mult hetekben, mikor néhány melegebb nappal kedvezett a nyárszak kezdete, némely székekben csupa illatos húst mértek. — A mézárosokról szólván ezünkbe jut egy iteni lapnak a napokban tett azon észrevétele: hogy egy valaki megmérte, hogy izben a húst, három fontból egész 15 lat hiányzott. Uramfia, mi feltűnő van ebben? Egyszer ha hibázik is 15 lat, az még nem nagy vétek; szégyen mézárosnak is kell néha egy kis borra való, úgy-e? Aztán, — nagyot talált egyszer billenni a mérlegnek van szerencséje egy más ténynyel szolgálhatni, mellyből ki fog tetszeni, hogy illy balfogások koránsem tévedésből erednek. Egy család a szükséges húst újév óta akármennyiszor megmérte otthon saját csalhatlan mérlegén, mindannyiszor hiányzott minden fonttól 4—5 lat; ez azután már sem tisztelet, sem becsület, de igazság sem!

's ezen a jogosság érzetével oly szörnyen túltelített (supersaturált) mézárszéket a hatóság egy főtágya vajmi könnyen elérhetné, mert egy házban laknak; de annak számára hihetőleg jobban mérnek; mert tudnak ám mesterökökhöz ezek a mézárosok, 's ez oka, hogy az illetők oly ritkán jutnak a dolog tövére, mivel előtök mindig az ártatlan báránnyak szerepét játszák.

— A 'Tageblatt' említi azon hír keringését: hogy a város sarkterjeit szabályozni szándékoznak, mi által számos visszaélés és rendtelenség meggátolhatnék. A temetőben éjjel nappal örök lesznek; a sírok sorra oszlandók, róluk külön jegyzőkönyv fog vitetni, 's még, — mire nézve közbevetőleg mondjuk, számos kis városka is megelőzte már a fővárost — kápolna is, halottkamra is fog építtetni. A temetkezéskörüli fölügyelet felelős bérlőnek adatandik át, mi remélletül, hogy az e tárgyban eddig oly számos panaszok megszünendnek.

*) Ohajtának, hogy a t. javaslat ur ez iránti nézetét bővebben fejtené ki, hogy aztán mi is szólhassunk a dologhoz. Szerk.

lötti oda Valdeztól, egyike az ebbeli irodalmi idöszak szép darabjainak; ez mindazáltal egy megújított alak alatt nagyon gyakran avult, elkopott talap volt csak, mi alkalmul szolgálhatott, a salamankai tanodát nem egyebül, mint Luzan Spanyolított tanodájaul tekinteni *); a Melendez-Valdez által megkezdett reformnak tökélyesbülésénél fogva lépett Spanyolországnak új irodalmi tanodája azon új, regényes villongás terére, melly Európát sorban járta össze, és szerencsére, több szóba, mint vérbe került.

A Felsőház első költészeinek egyike most tagadhatlanul don Angel Saavedra, Rivas hercege, ki Isturiz kabinetjében belső miniszter volt. 's a granjai események alkalmával kezeiből a hatalmat kihullni látta; számüzetve VII. Ferdinand alatt, Londonból Párisba, innen Maltába kalandozva számüzetésének e fájdalmas óráiban írta főmunkáját: el Moro exposito, melly mondhatjuk, még igen kevés ismertetik, 's máskint érdemelne magasztaltatni, mint azt jelenleg tehetjük. E költemény hőse azon büszke Mudarra, Lara-hercegfiai testvére, kinek története a középkori Spanyolország legborzasztóbb legendáinak egyike. Munkáját regékre osztván fel a szerző, visszatálta némelyikét azon élénk színeknek, mikkel amaz előképen fénylenek; honnan alanyát meríté; szép drámai indulatok, egy nagyszerű lyrika fellengzései,

*) Rivas hercegnek el Moro exposito (a fattyu szerencsen) előbeszédében. E jeles előbeszéd az új irodalmi nemzedék irányainak nyilatkozása, némileg lényeges tartalma.

valódiság 's költészettel tölt leírások, külön 's fensőbb munkává teszik a fattyu szerencsen a jelenkori, spanyol irodalomban. Idézhetni ez alkalommal Florinda, nyolczadrimben írt, költeményét is, 's némely egyeb töredékeket, mint a Villa-Mediana grófját, mik egészen a régi kasztíliai balládok neméhez közelitvén. épen e miatt kedvelik talán azokat inkább némely spanyolok; a Lanuza szomorujátékon kívül, melly 1820 felé került szinpadra 's czélzásokkal telve az akkoron véghez ment eseményekre, Rivas hercege még más különöz, gyakran homályos, olykor hatálylyal dagadozó dramát is írt: Don Alvaro, o la Fuerza del destino (Don Alvaro, vagy a végzet hatalma); czíme kitaláltja a tárgyat —

Aldunavidéki képek.

VII.

Belgrád nem fekszik szemközti Zimonyval, hanem szinte a Duna bal oldalán, ámde a két várost a Belgrád alatt Dunába ömlő Száva 's mintegy 1/4 m földnyi térválasztja el egymástól. — Belgrád távulról meglepő látvány, a hegy fokán fekvő fellegvár, a partig lenyúló bástyák, a parthoz közel álló nebojsze torony, a számos mecsetek, karsú, fehér minaretjeikkel a hegyen; de már nem a várban álló új óhitő-templom; a háttérben a szerb fejedelem által emelt nagyobbserű épületek, a Dunába ömlő Száva. 's az ennek partján elterülő szerb újváros

mindenütt a zsbaj és élénkség első tekintetre valóban meglepők; ámde ha az ember a partra ér, ha látja az öszveomlott 's talán József ideje óta nem javított bástyákat, a rút 's többnyire fából épült török házakat, 's hozzá magokat a piszkos rongyos törököket, az első kedvező benyomást kelmetlen érzés váltja fel. — Mi a Nebojsze torony aljában szállunk ki partra; ez gömbölyeg, nem épen magas épület 's valamint minden, mi a városhoz tartozik, omladozó, ugy ez is romladásnak indult. E mellett mentünk a vár bástyái közt fölfelé, a résekben állgyuk állnak, durva készületek, mellyek kerekeit ittott kerékre alakított, 's ott, hol a tengely áttétetik, átfürt fatuskók pótolják. — Mindjárt alant, egy még az ausztriaiak által emelt nagy épület, melly most fegyvertáru használtatik, 's teli van álgyük, golyók 's durva készületek többnyire elromlott löporszerekkel. Innét a parton másztunk fölfelé, hol még egy bástyadarab áll, maradványa azon falaknak, mellyeken a Hunyadiak korában onták ősünk véreket. Mig társaink szemüveg segélyével török nőket kerestek, mi a képzelet sólyom szárnyain a hon dicsőbb századait, midőn véres csatákat víttanak itt hazánk bajnokai, futók keresztül; feltűntek előttünk Hunyadi, a nagy bajnok, 's ihletett barátja a Kapisztrán, láttuk a Zimony alatt elterülő magyar tábornak, 's Pancsova felé a hemzsegő törökök ezreit; láttuk; mint vezeti a bajnok Hunyadi a tizszer számosabb török ellen lekesített hőseit, a szent Kapisztránt fakeserszjével, 's lelkesítő szavával, a törökök által ellepett szávahidat, a Szilágyi által Luzdított váröroket, 's a dühöt mellyel a törökök

— Városunkban a rablók már oly magasra fejlesztették finomított művészetüket, hogy éjente az első emeleti ablakokba is bemásznak, és con amore zsákmányolnak, — mikép ez a napokban a váci uton egy vagyonos családnál történt. A rablók számtalan fehérneműt és egyéb ruhákat, pénzt 's drágaságokat vittek el és szerencsésen ellillantak, dicső tettök hírnökeül csak egy nagy kést feledvén a színhelyen, melyet hihetőleg a szekrények kifeszítésére is használtak. Valóban illy események napról napra inkább meggyőzhetnek minket, hogy illy nagy városban rendszerített szemfüles rendőrség nélkül többé el nem lehetünk. Hol a polgárok bátorsága biztosítva nincs, ott nem virágozhatnak fel kellőleg a polgárok jóléte. — Tegnap előtt a váci utcában egy sajtószertű eset adta elő magát. A bécsi porcellán-raktár külszekerényét egy arra menő becsületesen gortözött ember botjával bezúta. Lón azonnal csődület, górombaság és szidalmazás. A kárttevőt poroszlók kísérték tova. Némelyek szerint csak történetesen ütötte be az üvegtáblát, mások szerint az ember tébolyodott, 's a raktárkerényben kitett kis porcellán szoborkák valamelyikében saját képmására akart ismerni, mi őt felbőszíté; 's nemcsak az ablaktáblát törte be, de a kirakott tárgyakban is tetemes kárt tett. Akármint van a dolog; akár történetesen akár tébolyodásból zúta be, az embertelen bánás, melyet rajta elkövettek, mindenesetre népünk szörnyű neveltelenségét, hogy ne mondjam, kártevő vadsgát árulja el.

— Mult szombat a Bécsből Konstantinápolyba utazó ujon kinevezett török miniszter, eddig ausztriai követ, Rifaat pasa nemzeti színházunkat látogatta meg, 's Weisz asszony társaságának kis tündértánczain követőivel együtt nagyon jól látszék mulatni.

— Tegnap előtt (Jun. 12.) nemzeti színházunkban Weisz asszony táncz-társaságának javára bérletszünettel adatott: Tündérmű Magyarhonban 2 felvon. vígjáték. Örömlőre szolgált ez estvén illy válogatott közönséget együtt láthatni, páholyok, földszinti helyek, zárt-székek, karzat telve nézőkkel, kik osztatlan köztetszéssel fogadták különösen Weisz assz. táncz-társaságának, ezen kis tündéreknek, mutatványait. Meglepő volt az általok eljárási magy. néptáncz és a berekesztésül adott nagy galopp kifejezésekkel és csoportozatokkal. Sajnáltuk a kis tánczosokat, midőn a karzat kiáltozására a magyar néptánczot — ezen olly fárasztó munkát — ismételniük kelle. Valóban kár a közönségnek több discretioval nem viseltetni illyenkor, 's meg nem gondolni, hogy illy tánczot nézni igen, de eljárni kevésbé kényelmes. Szerda helyi ur és De Cau Mimi igen ügyesen működtek a Farkas és Marcsa szerepeiben; Farkas ezuttal figyelmeztetjük, hogy máskor jobb nyughelyet készíttessen magának, így aztán nem leendő kénytelen fekvését változtatni, 's illedéksértőleg hátrészével fordulni a nézőközönség felé.

— Ismételve emelünk szót a boltok előtti sátorok vasdorongjairól, melyek nemcsak kalapjainkat verik le, de homlokainkat is könnyen beverik, ha mindig a garde! nem vagyunk mentünkben. E gonosz szokás megszüntetésében még csak fontolva haladást sem tapasztalunk; pedig a mostani juniusi verőfény miatt akár sátozt se vonjanak boltosaink! Így, mint azok ma vannak, a járda nem a járóké: mert hogy az örökös bukdozást, kalapleütést vagy homlokbeütést kerülje az ember, inkább jár az utca közepén. Vajjon nem szólhatna-e ehhez a városi

rendőrség? 'S ha már a kérés nem használ, vajjon nem használna-e a parancs? Reméljük, hogy az ujanrendezett városi tanács, legalább e tekintetben, kész lesz — ha vágatva nem is, miben itt szinte nem szakadnánk meg, legalább fontolva — haladni.

— Értesítők már t. olvasóinkat, hogy a müncheni kir. udv. színház olasz-opera-társasága Romani ur igazgatósága alatt városunkbeli német színpadon vala föllépendő f. juniusban. Ez megtörtént, 's mi már három ízben hallók a társaság tagjait énekelni 's mondhatjuk, hogy ha két elsőbb föllépése reményünket általában ki nem elégítette is, harmadszori működése „Donizetti”, Gemmi di Vergy' című operájában, várakozásunknak — mely, megvalljuk, nem csekély volt — megfelelt. A két felvonásos daljátékot, három szakaszra osztá a pesti rendezőség; 's helyesen, mert a 10d. jelenet végső kettősáda után csakugyan szüksége lehet a dallóknak némi pihenésre. — Az 1ső felvonás végső karda igen sikerült; de még jobban az említett 10d. jelenetbeli kettősáda, melyben Leva kisassz. (Gemma) és Tosi úr (Tamaso, arab) az olasz iskola egész kelleműs erejével tündökölt. A csekélyszámu nézők elragadtatva a gyönyörű compositiót illy eltaláltan visszaadó művészek szép dalától, zajos tapssal kívánák annak ismételtetését. Leva és Tosi hódoltak a közönségnek; de vajha nem tevék! A másodsor is hasonló ihletettséggel és tüzzel énekelte dal, úgy hisszük mi, kifárasztá a derék művészt, 's ennek tulajdonítható, hogy a 3d. felvonás végördője, minden hatás nélkül maradt a közönségre. Leva kisassz. nem tudja még, hogy a német színpad acusticája fölötte hálátlan. Mi öszintén tanácsoljuk neki, mellőzze, míg csak lehet, az ismétléseket. Az egész daljátékot illetőleg csak azt sajnáljuk, hogy e társaság nem inkább nemzeti színpadunkon lépett fel, mi egyébiránt nem Romani úron mult. Nem akarunk a társaság tagjainak művészeti képességét és kiképzettségéről szólni; annyit való, hogy a városunkbeli daljátékok arányában, kivált a műélvezők, nagy nyereséget lehetnek előadásiban. Leva kisassz. hajlékony hangja egyike a legkedveseknek, melyeket valaha hallottunk; actióján szinte mint dalán olasz tűz ömlik el, azon olasz élet, mely annyira határos a költészettel. — Minthogy rendes jelentést adni a német színházi mutatványokról túlterjed lapjaink hivatása körén, nem akarunk emlékezni arról, hogy Scholz bécsi színész bohózatai, ki szinte pünköszt óta ad itt vendégszerepeket, nagyobb számu nézőséget csődítnek a színházba, mint az olaszok daljátéka. Hiába, uraim, nekünk szoknunk kell a művészethez; 's az elszakás és szokás nem olly könnyű, mint sokan tán gondolják.

— Ponsard Franciaországban legnagyobb lelkesedéssel fogadott híres „Lucrecia”, ja Egressy Benjámint által versekben lefordítva, nálunk a nemzeti színpadon már tanultatik, 's először Fán c s y Lajos jutalomjátékaul fog adatni.

Egyesületi közlések.

Jótekonyság. A pestbuda hangásze egyesület igazgatása alatti nyilvános énekiskola gyámoltásaul közelebbi Aprilis és Majus hónapokban következő kegyes adományok ajánlattak és érkeztek (mind ezüst pénzben): I. Szmolka Ignác urtól az intézeti alaptöke szaporításául 4 ft. II) A hangásze egyesületi igazgató-választmány néhány tagjaitól harmadik énekantató fizetése eszközéséül egy évre ajánlatott ösz-

vesen 145 ft. III.) Sz. kir. Szent György város részéről küldetett 10 ft. 8 kr.; miről annál hálásabb méltánylással tétetik említés, mert noha e sz. k. várost legközelebb háromszoros tűzveszély látogatta, mind e mellett is megismervén központi intézetünk célszerűségét, módot talált annak fentartásául némi segély küldésére. (Az ottani egyes adakozók neveit alkalommal fogjuk, közleni). IV.) Mayer Ignác ur, pesti polgár hasonlólag meggyőződven intézetünk hasznos befolyásáról a szegényebb sorsú ifjúság nevelésére, annak 6 ftot ajánldekozni sziveskedett. V.) Békemesegye részéről legközelebb 2 ft. 10 kr. küldetett az intézet pénztárába. Közli Mátray Gábor énekiskolai igazgató.

A „Kör” (irodalom és művészetbarátok egyesülete) csütörtökön junius 22én reggeli 10 órakor közgyűlést fog tartani. Költ Pesten junius 12én 1843. Fáy András, mk. körelnök. Lauka Gusztáv mk. jegyző és könyvtárnok.

Megyei gyűlési tudósítások.

Zalából. — Zala-Egerszeg, junius 8d. A zalamegyei köznemesség okulására készült munkácska, melyben a háziadó elvállalásának törvény és jogszerűsége, igazsága és szüksége fejtegettetik, egy lelkes magános polgártársunk saját költségén kinyomatva, megjelent;*) azonban mindekkorig az szét nem küldetett: mert mult-kori közgyűlésünk alkalmával úgy határoztunk, hogy az főjegyző urnál letétetvén, ott aláírás végett bár kinek is nyitva álljon. Mult május 27keig azonban csak mintegy 69. irá azt alá, 's azóta az aláírók száma — mint mondják azért, mert sajtó alá adatott — nem szaporodott. Az adózni akarók coryphaeusai, mint hallom, f. hó 10d. fognak Egerszegre bejöni, tisztelt első alispánunknál arról tanácskozandók: kioszszák e vagy sem a nemesség közt a kinyomatott tanokat? Én azt tartom, hogy a kiosztás fog elhatározatni, 's tekintve azok tartalmát, reménylem is, hogy azoknak jó sükere fogna lenni, ha az adózni nem akarók is részökről ellentanokat nem sugnának a nemességnek; így azonban, én legalább, még mindig kétkedem a jó kimenetelen. — Ugyancsak a 10diki conferentiában fog elhatározatni az is: mikor tartassék a kibékülési közgyűlés? mellyen az adó elfogadásának 's ennek következtében Deákunk megválasztásának kellene megtörténni. Nem tudom, alaposan-e, de hírlik, hogy e gyűlésünkre, hacsak idejét elég korán megtudandják, azon szent szándékkal jövednek le hozzánk a képviselői tábla néhány jelentősegesb egyénei, hogy Deákunkat a követség elvállalására mindenképen rábírák. Vajha sikerülne szent szándékuk! ki szeretné azt jobban, mint mi zalaiai.

Bécsből. Gyulán junius 6án a köz szeretetű Simai Kajetán helyettes alispán ur elnökle alatt rendkívüli közgyűlés tartaték, mellyen fájdalommal érzetek közt áldozott a Rendek buzgó emléke elhunyt jeles első alispánok Novák Antal érdemeinek, 's azt szívéreklő kifejezésekben a jövendőségnek is jegyzőkönyvileg marandó örökségül átnyújták — 2). Mélyen tisztelt főispánunk ő mltga a tisztujítás határidejéül julius 3ik 's ezt követő napjait tüzvén ki, hálás érzellemmel fogadák a R.Rk. fő-kormányzó grófnak ő mltgának a közhajtás betöltésén ő uttal is tanúsított törekvését, ki részint a közbejött ha-

*) T. levelezőnk sziveségéből bírjuk ennek egy példányát, 's azt jövő számunkban közlendjük is. Szerk.

Öngyilkosok száma Franciaországban.

Az öngyilkosság Franciaországban folyvást növekszik. Hivatalos adatok szerint 1839ben 2747, 1840ben 2752, 1841ben 2814. öngyilkolási eset fordult elő. A meggyilkoltak közt 675. v. 24 peent némben, 148. kiskorú, v. is 21. éven aluli 192. 70—80 közt, 49. 80. esztendő fölül volt. A kiskorúak közt 1. 9. 1. 10. 7. 13. 6. 14. és 6. 15. esztendő vala. Magában a szajnai megyében 591. Corsica szigetén pedig egy öngyilkosság sem történt. Az öngyilkosok közül vízbe fúlasztotta magát 969., fölakasztotta 192., megmérgezte 70., és agyonlőtte 466. — 391et szükség. 332öt családi viszony, 255at testi szenvedés, 125at bevállás indított öngyilkosságra. Martius, Aprilis és Majus hónapokban 851., Junius, Julius és Augustusban 823., September, Oct. és Novemberben 591., Dec. Január, és Februariusban 549. történt meg. — Poli-tikai és sajtóvétség miatt 1841ben 65 esetben 110 vádlott került az assise-k elé, ide nem számítva a kihágásokat, melyeket fenytörőrendőség ítél-el. Köztük 48. politikai, 31 nem időszi, és 31. időszi irat miatti vétség volt. A vádlottak közül 86. v. 78 peent fölmentetett, egy bír-ságra, 23. fogság- és pénzbeli büntetésre íteltetett.

Bajorország népessége az 1840dik öszve-irás szerint tett 4'370,978 lélek számat mellyből □ mért-földre esik általánosán 3127 lélek.

ennek rohantak. az ezreivel előre nyomuló Muráthot, a dühöngő 's halált nem rettegő jancsárok ezreit, 's mintha a harc előlök küzdének, remegének, 's félők a hő-söket, 's az ügyet, mellyért itt az eldöntő csata vivaték. 'S im, a zimonyi part felől csajkákát látunk erre száguldni, 's a Jezusi! a Magyarország! szavak, ezer torokból hang-zanak felénk. Hunyadi ez, vízi haderejével, 's megtá-madja a törököket; iszonyú harc kezdődik. de mi ez? hátulról, hol csak törököket véltünk, magyar diadalzaj zisibong; Szilágyi ez, hajói ezek, mellyek hátulról a tö-rökökre rontanak, ama deli ifjú ott Hunyadi László, a nagy atya méltó gyermeke; 's ama gyerkőcz ott, ki a Szava hidon küzd, Mátyás a későbbi nagykirály; az ösz-beborult szerzetes a nagy fakeszettel kezében, a hit lel-kesítő szavaival: az Kapisztrán János, a nagy Hunyadi méltó barátja. Mind küzdenek ök, a viadal rettenetes, a török, ki tudja, hogy e napon Magyarország sorsa döntetik el, mint bősüzt oroszlan vi, de hasztalan! a várból égő tűz ömlik az ostromlókra. két oldalul ma-gyar hősök rohannak előre, a két hajóhad egyesül, öröm-gyarmat kárhozat hangjakint üti meg Murát főlelit; ö-lármájok, kárhozat hangjakint üti meg Murát főlelit; ö-vestett! Belgrád mentve lön, keblébe uj védők vonultak, 's bár újra megkezdí ostromát, 's bár a városok 's fo-lyókban ezren lelék sírjokat, a nagy férfiú győzött 's meg-lyülte vég diadalmát. 'S a mint ezt gondolók. Zimony tünt zemeinkbe, a győzelmes magyarok által hajdan Belgrád falából építetett; felsőhajánk, midőn a komoly ellentét villant keresztül elménkben, a baráti 's fiai közt haladók nagy hős, ki mondam már Zimonyban halt el, hol pár

század előtt szinte egy király, 2ik István, vesztő el méreg által ifju életét.

De térjünk ismét vissza a jelenbe, a várban mindjárt a kapu alatt egy lakanya áll, négyszögű épület, karcsú, 's minaret-alakú kéményekkel, a homlokzaton Mahomednek volt zultánnak czimere, neve, és egy két táblára vésett arany-betűjű török irás látható. Mi magyarok, honi történeteink 's talán dajkánk meséjéből egy erőteljes, rettenetes kül-sejű népfajnak nézzük, 's annál nagyobb meglepetésünk, ha török katonákkal állunk szemközt; a budakeszi pórok ha török katonákkal állunk szemközt; a budakeszi pórok menetet kísérendők, Roma legiójai Napoleon testőreikint résztint fiatal alig 18—24 éves suhanczok, nagyságuk egyenlően, tartásuk boszantólag ügyellen, 's az europai szabásu egyenruhában. ostoba arczkifejezések, lomha já-rásuk 's görnyedt testállásuk miatt inkább majmokhoz mint emberekhez hasonlók. formaruhájok veres fez, két mosott nadrág, fehér szíjjakon függő bőrtáska. (patron-tasc) mellyen egy csillag látható; ámde mind ez piszkos és kopott, 's a mi réz van fegyverükön, zöld ércz pe-és néztlő lepett, fegyverök kardból 's puskákból áll, de milly ellentét van az ausztriai ezüstönt fénylő puskák, 's ezen talán évek óta nem tisztított fegyverek között, a 's egy csillag van ezüstből, az al- 's felhadnagyok szint e jelek aranyból, 's így változa minden fokozatnál. —

halozások, részint kilépések miatt ürességben lévő vagy helyettesítés által ideiglenesen ellátott közhivatalokat, u. m. az 10. s 21k alispáni, főjegyzői, főügyési, eskütti, s batorságra ügyelő biztosi tiszteket, nem várva a 3 év elfolyását, szabad választás, és közbizalom alkotmányos gyakorlatának eleve átnyújtá; környékeltetni fogtunk járásoknak a tisztújítás határideje, a nemesség a fenálló mód 's rovatok szerint összeírni, f. h. 23kán a vizsgáló küldöttség összeírni, 26án pedig az előző közgyűlés megtartatni — 3). A követi jelentés országgyűlésünk folyamáról, valamint a kir. előterjesztvények öröme deríték a RRket, teljes lelkesedéssel érezvén imezeknek — századok lefolyta alatt hasonlót nem mutathatva — egyedül Hazánk, 's Nemzetünk felvirágzására 's előhaladására czélzó irányait; mellyek a fenálló gyakorlatnál fogva az országos tárgyakban munkálkodó küldöttségnek adattak ki, véleménye felettök a jövő közgyűlésre bévatván. Egyébiránt, nehogy, a 21k pontban érdekelt tisztválasztási borzasztó kicsapongások meggátolására teendő hova előbbi országos intézkedések tárgyalatása alkalmával, követeink szavazat nélkül maradjanak, azonnal utasításul adatik a követ uraknak, miszerint az annyira ohajtott ovó-intézkedések kidolgozására, egy kerületi, nem országos, mi hosszabb időre nyúlnek, bizottságot szervelemazzanak, melly elkészítvén e nagy tekintetű 's életkérdésű tárgyban munkálkodását, még ezen országgyűlésen bevégeztessék; — e megyének azon tántoríthatlan elvét, hogy a nemességnek egyéni szabad szavazata továbbá is sértetlenül maradjon, 's a már megpendült képviselői korlátai közzé ne sorompóztassék, szem előtt tartván a követek, — mert valamint a mutakozó iszonyatoságok által nemzetünk sirtját megátsatni, úgy a képviselőt eszméjéből a pártatlan magyar alkotmány végenyészlet látják Békés RRdei kétségtelenül következni. — 4). Több törvényhatóság levelei az országos küldöttségnek adattak ki, de Eszék városának deák levele olvasatlanul visszaküldeték. Újhalmi.

Somogyból. Kaposvárott f. é. majus 29én közgyűlésünk volt. Követeink a k. előadásokat megküldvén azokra utasítást kértek, közös volt az öröm, boldogító a lelkesedés, mert a „parancsoló körülmények szükségével az alku megfő” és felséges Urunk, 's Királyunk atyai szeretetéből származott k. előadásival mind arra bennünket felhívott, mi a haza dúsabb felvirágozását eszközölhetik. Elhangozván azonban a latin szerkezetű királyi előadások, az egybegyűlt Rendek arczain fájdalom festekedett, hallván a törvényeinknek anyagul szolgáló királyi előadásokban idegen nyelven intézteni hozzánk Magyarokhoz a legmagasb szózatot. — Megszomorodva tekinték orvoslásért, mit tegyünk? — Követeinknek utasításul adtuk, hogy a magyar nemzet e részbeni ohajtsait a mult országgyűlési utasítás fonálán ismét és ismét 's minden alkalommal sikerítsen iparkodjanak. — Mi az érdekelt k. előadások egyes pontjait illeti: az 10re a katonai élelmezést, duna-szabályozást, 's büntető rendszert tárgyzó országos választmányi munkákra fontosságuk, 's terjedelmességük miatt — utasítás nyomban nem adhatott; de egyébiránt is szükséges lévén azoknak több példányban megszerzése, követeink feladatul nyérék, hogy ő cs. k. fhge az ország nádoránál azt eszközöljék, addig pedig a k. előadások többi pontjai iránt tanácskozzanak. 2ra utasításul adatott: „hogy minden egyesek municipális joga fentartásával az eddigi tanácskozással és választások gyakorlati ténen kifejezett mindennemű visszaélések czélszerű törvényes intézkedések 's fenytékek által jövőre korlátoztassanak, 's a netalán elkövetendők érdemökhez (?) képest szigorúan megbüntetessenek.“ A 3ra anyautasítás lévén, annak eszközése újabb feladatott azzal: hogy ahoz, a köz igazgatást illetőleg, a honi nyelvnek a városok körében alkalmazása feltételül költessék. A 4ikre utasításul adatott: hogy a közlekedési eszközök országos elrendelése 's fentartása iránt eszközölni igyekezzenek követ urak: miképen minden országos utak vonalai időnkint országgyűlésileg meghatározatván, az ilyenek elkészítése, és czilirányos fentartása, az ország erejéhez képest, a nemesi rendnek egyik országgyűléstől a másikig szabad ajánlás útján adandó 's mindenki által — egyedül az adózók kivételével — aránylag fizetendő segedelmezési pénztár felelőség alatt az ország által kezeltessék.“ Az 5re követ urak oda utasítottak: mikép a bírói végrehajtás módját tárgyzó újabb törvény akép módosítottassék: hogy az árverés útján bírói foglalás által nyert zálogos javak 16. év elforgásaig visszaválthatlanok maradnak; ha pedig ezen idő elforgása után közvetlen következő 15 nap alatt, a tett bérházások lefizetését is ide érte, vissza nem váltatnak, — melly visszaváltás summás uton eszközölthetessék, — az illető tulajdonos által ezen 15 nap elmúltával örökké vissza-

válthatlanokká váljanak.“ A 6ikra utasítás már lévén egyzersmind követ urak az 1840: 21 czikk 19. 20. szakaszainak kötelező erővel leendő felruháztatását eszközöljék. A 7ikre anyautasítás szinte lévén „egyébiránt megjegyezvén e helyen, hogy ezen intézkedést nem egyedül Pozsony sz. k. városára kívánják értetni, sőt inkább forró ohajtsukat e helyen is ismétlik, miszerint az országgyűlések tartását Pestre kívánják áttéetni.“ — Sikra sajnosan veszik a megyei KK. és RRk, hogy midőn a kifuzetések már megtétettek, 's a visszafizetés szüksége áll elő, szölitatnak e tárgyban fel; ennélfogva országos követeiket oda utasítják, hogy jelenben az eddig történt országos pénztári fizetésekéről számadási felvilágosítást szerezvén, azt a megyével közöljék; — jövőre pedig eszközölni iparkodjanak, hogy minden az ország közpénztára költségén teendő illy nemű fizetések a törvényhatóságok előzőleges hozzájárulásával történjenek. Egyébiránt is az anyautasítás 45ik pontjában a K. és R. már kijelentvén abbéli nézeteket, miszerint az országos választmányoknak országgyűlés folyta alatti tartását eszközöltetni kívánják, melly által a költségkímélés is eléretik, de más részről a közdolgozók országos tárgyalása sem szenved fenakadást: — ha azonban ezt országos követ urak nem eszközölhetnék, az országos választmányoknak jelen alakbani tartásához egyezsöket csak azon feltétellel adják, hogy azok ülésai teljes nyilvánossággal tartassanak. — És mind ezen utasítások országos követ uraknak sebes postán azon kijelentéssel küldetnek fel, hogy ezek szemelében a kir. előterjesztések iránti tanácskozássá bocsátkozván, azokat az 1790: 13 törv. cz. értelmében országos tárgyalás alá vegyék ugyan, azonban a ne talán előfordulandó közjogi sérelmeket legalább amazokkal kapcsolatosan terjeszszék felsőbb helyre.“ — Epen midőn a köztanácskozássokra nehezkedett szomorú események viharos járásától, a k. előadások nyomán, hazaszerte magunkat óvni akarjuk, jelen gyűlésünkben nyilván a curialisták seregével fenyegetetünk, mert a fenyegető, a k. előadások fölötti tanácskozás folytában, némelly — nézete szerint igazságokat, egy maga végzésse nem emelhetett. Mi hajlandók vagyunk a fenyegető urnak — de nem félelemből — igazat adni: mert csak ugyan igazság, nem fizetni másébol. X.

Fejérből. Sz. Fejérvár, jun. 9. Sok epés kifakadásnak, 's személyekre gúnyos czélzásokkal tömött vitáknak, főleg pedig a tisztújításkor vöröstollas, most piros szalagokkal megkülönböztetett tulzópart hoszszas erőködésinek, mellyekkel inquisitiót követelt, a tisztújítási vérengzések okozóját kiphatalandót, véget vetett Z. J. gr. indítványa, melly szerint, miután ő, és vele egyértelemben nyilatkoztak meggyőződésénél fogva, a megye kebeléből 's ha bár mind a két pártból állandó választmányt, ez ügyben bizonyosan részrehajlasi gyarlóságba könnyen eshetőt, mint saját érdekükben működendő egyénekből szerkezendőt, a tiszta akaratszülte kívánatnak mindkét részre kielégítőleg megnevelhetőt az eddigi — mint ő szeszélyesen megmutatta — tapasztalásból is tudná; a szomszéd megyék bár mellyikéből megkivánandó bíróválasztmányra megyénk ügyét bízni pedig tanácsosnak épen nem vélné, mert ez is a mint inkább tulzó vagy conservativ szellemű volna — egyik vagy másik pártnak inkább kedvezhetne — hogy minmagunk ellen ne inquiráljunk, 's minmagunknak a velünk szemközt állandó pártiakat bünösbekek tartva — ne tán kedvezzünk, mint mondák: kérjünk kompetens bíró, 's ez legyen királyi biztos; indítványára mindenünnen hangzott: „a z jó, helyes; jő jő jő n k. b i z t o s;“ és mind a mellett, hogy kivált a tulzó-pártiakból néhányan ellene nyilatkoztak, állitván: miszerint, szgyénre válnék a megyének magáról feltenni azt, hogy kebelében nem találkoznának részrehajlatlan és szorosan egy részhez sem csatlakozó bírák, a nevezetes többség — a szinte csak kábitó 's ámitani akaró szép szavakat, — a szónokokat jól ismerve, mint kimondattak — tapasztalásból — nem híven tiszta szándék 's akarathól jötteknek, határozattá kiáltá: Ő kir. Felségéhez — biztosa által megyénk zavaros helyzetét elintézendőhez, a kedélyeket 's az egymás ellen ingerült pártokat összeolvasztandóhoz jobbágyi hódolattal felirást intézni. A felirás föltételett. Ohajtvá várjuk a napot, mellyen üdvözeltetendjük azt, kinek a közjó iránti meleg szeretete, az egymástól megszeáll, igen, a pártosság sötét szelleme által egymástól olly messze szakasztott szíveket 's lelkeket egygyé simítani tudó ügyessége, részrehajlatlan igazsága oda irányozza 's igazsisa e megye megoszlott akaratát, és valóban sok jeles lelki és tudomány férfainak részekre szakadozott tehetségét, mi szerint ezután ne tekintsek, 's ne akarják tekinteni a közjót, a hon boldogságát saját személyes, vagy párt-érdekök mögé taszithatónak. Istenem! meddig fog még e hon saját gyermekei által akadályoztatni százados epedések között, érelt czéljainak elérésé-

ben? meddig fogjátok még uraim felejtve jó közös anyákat, magatokat keresni, és pártúh és vizsályszeretetek fölaldozni — a haladás éveit? elmulik e század, mellyet ti haladás századának neveztek, 's a jövőben átkot mondanand az utód czivódásban töltött jelen századotokra! mert míg a czivódás leikét ti haladásnak állitjátok, addig kárhozatos napjaitok veszélyes semmittevében — egykor könnyelműségeket átkozandó életestveig ellengenek, titeket sírok takarandnak, mellyek fölött a tisztábban, a honért buzgóbban élendő, szóra semmit, mindent cselekvényre építendő utód, hidegen sajnáland titeket, hogy meg nem tanultátok azt: miszerint csak tettek 's nem szavak teszik a férfiu életét. Igen is, hiszi szívesen az értekező, hogy a mostani élők szavakban dús, tettekben szörnyű szegény éreltenségét a jövő, a közelgő kor éreltsége, meg-szgyenyitendi. Örvendnek a szomszédok, kik mint gyantíjátok, ugysis vérszemmel néznek a honra, midőn látják, hogy elhanyagolva mind azt, mi valódi nemzeti erőt, hatalmat föltételez, szó-fegyverben rejleni gondoljátok azt, mi ellenök számotokra biztosítandja honotokat! nevetnek, midőn a lapokból tudják, olvassák, mi szerint nem kell ellenetek nagy erő, hisz ti magatokat a pártúh, felekezett és saját személyes érdek melletti harc által elgyengítitek! uraim! tegyétek szíveitekre jobbotokat, 's éreztétek, gondoljátok, hogy az idővel, a magyar idővel játszani nem lehet, nem szabad; e hon már nyolczszázadéves, 's így egy éltés idős anyához illő, hogy férfiak, 's ne gyermekek legyenek magzati. A magyarhon ideje 's korának férfiu szaka teljességében vagyunk, értsük e szavakat, úgy mint érti kegyes jó fejedelmünk, ki épen egy hon férfiu korához szabott propositiókat terjeszte a férfiak elibe, hogy fölötöki érelt férfiu tanácskozás következtében e hon boldogítandó törvények alkottassanak. A kegyes királyi propositiókrai megjegyzéseit e megye rendének jövő alkalommal küzlendem.

Zemplénből. S. a. Ujhely. Junius 2. (folytatás.) A katonai élelmezés és szállásokból eredő terheknek valamint misége, ugy azon lényeges kérdés is: hogy azok közül mellyek a törvényes és mellyek a nemtörvényes terhek? tényleges adatokból lévén kifejtve; — ezen valóban fontos és eljárt országos biztosság törvényszabta körében kimerítő munkálathoz csak két észrevétele fordult elő ezen választmányok; — egyik általános t. i. a veszteségek kiszámításában az országos biztosság 's a katonai munkálat között feltűnő nagy különbség onnan származván, hogy a biztosság szoros értelemben az illetőséget 's ennek kincstári szabott áron váltságát, a katonaság pedig a szükséges kiadások mennyiségét vette föl, — minél egyebet a biztosság az eddigi törvény és felsőbb szabályok határai közt nem is tehetett; azonban hogy az ország régi ohajtása a megváltás tekintetében sikerülhessen, most az országgyűlés tárgyalandván az egyezkedést, ezt a követek ugy eszközöljék, és szavazatjukban — ha bár tági-fásával is az eddigi szabályoknak ugy nyilatkozzanak, hogy az adózó népek ebben terhen mindenesetre könnyítették. — A másik észrevétel pedig különösen ezen megyét érdeklő; a mennyiben Gallicziától egész a Sajóig majd 24 mérföld hosszasra elnyúl ezen megyében a 10. ezred állandó lovas-katonaságból csak egy osztályi kormány két századával terveztetik Nagy-Mihályba szállítandónak, akkor midőn a népességre is sokkal kisebb szomszéd ns Abaujmegyébe, hol az élelmeztetés is sokkal költségeseb, a természetényeknek bárhonnan is beszálitása a kincstárnak sokkal terheeseb, és így a megváltás is kérdésen kívül nehezebb, — ezenfelül akár a szükséges belbátorság fentartása szempontjából indulva, akár a katonai tartásban kellő irányt tekintve nem kis figyelembe veendő az ott tanyázó számos gyalgóság 's a mindenkor átutazó több rendű katonaság; mind ezek mellett keblében alig 3 mf. távolságnyi téren három helyen t. i. Kassán, Gön czön és Szepsiben terveztetik katonai-lak, holott e megye küldöttei által az orsz. biztossághoz beadott jelentésben, a közgyűlés jóváhagyásával Szerencs, Patak, Ujhely, Terebes és N. Mihály terjesztetvén elő, ezek közül csak egy és pedig N. Mihály tüzetett ki; — eszközöljék a követek megfordítani e két megye között a tervet, hogy Abauj megyében legyen egy, Zemplénben három laktanója a lovas-katonaságnak, 's e végett N. Mihályon kívül még Szerencs és Patak városokba is rendeltessék el; ha pedig ez nem sikerülhetne és továbbra is csak egy tanya hagyatnék meg, ez esetben is nem Nagy-Mihály, hanem Patak városa, hol a megyének költségeseb és nagyobb károsodás nélkül el sem hagyható ezeredi kormánylak és a legjobban elrendezett katonai kórházzal is ellátott épületei vannak, mint ezek az országos biztossági munkálat 9. alatti rekesztvénye 45dik lapján is följegyzettek, — Nagymihályban pedig mindezek az országos biztossági munkálat 21. alatti kiszámítása szerint telenb költséggel lennének építendő. Terjeszszék ki továb-

bá a követek arra is figyelmüket, vajjon más megyékben is nem illy kiméletlen gazdálkodással tervezetik-e a katonaság elszállítása? miszerint t. i. itt a pataki kész lak elmellőztetve, e helyett a nagymihályi új költséggel építendő tétetik ki. Ez a Rket közönségesen annál fogva érdekl, mert valamint az ujonan építendő, ugy ez elmellőzessel szükségtelenné vált katonai középületek az ország által közösen lesznek kifizetendők. Egyébiránt az új lakok mind gazdasági tekintetből erőre, mind pedig olly helyeken építessenek, hogy a gyakori tűzvész ellen biztosak legyenek. — 4) Pest városának az országos küldöttségek szállásbér-költségei visszafizetése iránt költ hivatalos levele; — Pozsony városa századok óta minden javítás nélkül viselvé az országgyűlési szállások adása terheit; így sz. kir. Pest városa is, csupán az országos választmányi tagoknak kivántatott szállásokért semmi javításokra nem számolhatván 's ezeket illy föltétel alatt fogadván 's látván el, — a multra nézve tehát a megye Rdei semmi javításnak helyét nem látják, jövődőre nézve azonban oda utasítatnak a követek: hogy valamint az országgyűlési, ugy orsz. biztossági szállások fizetése 's ezek illető bére országgyűlésileg törvény által mondassék ki — azon megjegyzéssel azonban, hogy a mennyiben illy helyek pénzüjvedelme, — mi a közterhek viselésében legfőbb tekintet érdemel — különösen szaporodnék, ehez aránylag portáik is szaporíttassanak 's ez által a pénzt kiadó többi vidék terhe könnyíttessék. — 5) Sz. kir. Nagybánya városának hivatalos levele, mellyben pártoltatni kéri a bányász-törvényszékeknek a bányászatot kezelő kir. kamarai tisztségtől szükséges különválasztását, a bécsi kamarától függés alól fölmentését és a magy. kir. kamara alá rendeltetését; — a közölt okok helyeseknek 's az ország függetlensége ebbe szövött kérdései tekintetéből is átaljában pártolandóknak találhatván a követek oda utasítatnak, hogy a mint a közlő sz. kir. Bányaváros által indítványoztatni fog, pártolják. 6) Kővár vidéke a tetleges visszacsatoltatást eszközöltetni kérvén — ez iránt már meglévén az utasítást — nekik megírni rendeltetett. 7) Pécs és Eszék bezzikelyeztetésüket szorgalmazván a megye Rdei az e tárgyban határozást akorra vélik halasztatni, midőn a kir. városok országgyűlési állása tárgyalás alá kerülend. — Eszéknek azonban tudtúl adatni rendeltetett, hogy midőn nagyobb polgári polczra a törvényhozó test utján kíván emelkedni, ugyan akkor a törvényt tanulja meg tisztelni — 's deákul ne írjon. — 8) Pest megye sérelme a katonai erővel megakadályoztatott törvényszéke tárgyában a küldöttséghez utasítatott, végre Ny. J. th. előterjesztvén, hogy a számtalan indigena által minden országgyűlésen elárasztatik az ország, mi a nemzetiségnek ha most nem is, de jövődőre valódi ártalmára fog válni; 's mi több, az országos pénztár üressége mellett is minden taksa-fizetés nélkül szoktak a honosítások megtörténni — az lenne véleménye, hogy semmiféle honosításba a követek addig ne bocsátkozzanak, míg minden törvényhatóság a honosítandók személyes érdekei 's tulajdonai felől előbb értesítve nem leendő — a díj-fizetésre nézve a törvény rendelete szigorún megtartassék. Melly indítvány elfogadtatván, a követeknek utasításul adatni rendeltetett,

*Baranyából. (Követutasítás folyt.) 16) az 1836: 6. t. cz. 3. §a határozassék meg világosan, a helyzetnek minősége is, melly a legelő elkülönzését megengedi, vagy akadályozza, módosítandó, hogy a közös legelő minden hatáiban elkülöníttessék, hol azt az illető földes ur, vagy a közbirtokosok közül egy vagy végre a telket bíró vagy zsellér jobbágyoknak nagyobb része kívánandja; végre az elkülönzés akár egység, akár urbéri per utján ollyformán eszközöltessék, hogy az egyezkedés kísérlete az urbéri pernek kellő előzményeül ne tűzessék ki. 17). 1836: 7. t. cz. 2. §ában érintett kilenczede nézve, melly egyik évben természetben ki nem adathatott, folytatólag elhatározassék, hogy olly kilenczed az elmaradási évben divatozott természetnyi ár szerint pótolassék; továbbá az ugarok bevetéséből eredhető kérdések tisztinti elintézése végett, törvény által egy közbenjáró bíró rendeltesék. 18). 10. t. cz. 3. §. csak a jobbágyra 's nem egyszersmind a földes urra nézve lévén sanctio, ugyanazért határozassék-el, hogy ha az engedetlen jobbágy világos tartozását tetleg megtagadván, azt nem teljesíti, a szolgabíró és eskütt által a kár és költségek megtérítésén felül szinte helyeztessék a földes ur is előbbi használatába vissza. 19). Az 1836. urbéri törvényekben még folyvást erővel bíró régi szerződések, főleg pénzbeli adózásra nézve támadni szokott kérdések eldöntésére törvény által mondassék ki: mikép az 1799 october 1je előtt kötött szerződésekben érintett pénz nemek pengő ezüst pénzü tekintessenek. 20). Az 1836: 6. t. cz. 2. §a fejtessék meg tisztán, vajjon csak az kötelezetek a 2 ft. fizetésre, ki a pályinka-kazánnak tulaj-

donosa, 's ki abban bárkinek 's akármennyiségben pályinkát főz, vagy azok is, kik saját kazánnal nem bírván csekély törkölyüket 'sat, egy másiknak kazánján égetik ki. 21). Az 1840: 7. t. cz. 7. §a az uri munka teljesítését macacsságból elmulasztó jobbágyra nézvesti bíráskodás inkább a járásbeli szolgabíróra ruháztassék, rövid szóbeli uton eljárandóra, mint az uraságra. 22). Ekint három különböző időbül fenálló urbéri törvények, hogy azokat a neveltelenebb jobbágy is világosan érthesse, különös tömegben egyszersin 's minél népszerűbb nyelven szerkesztessenek egybe. 23) Báró Bombell, Ferencz Károly főhg gyermekei nevelője; Pilgramm János status és conferentialis tan.; és b. Mürbach Fridrik, ő fensége János főhg nevét viselő nehéz-lovas ezredbeli nyugalmazott századoskapitány díjnélküli honosítottását követurak szorgalmazzák. 24) Varasdmegye megkeresése következtében, miszerint bizonyos Mixich-féle vagyonnak osztályozására nézve 1836: 14. t. cz. értelmében rendelt választmány, eljárásában udv. parancs által gátoltatott, követ uu. az ez érdemben lépést pártolják, egyszersmind e megyében már történt hasonsetü gátlást előterjesztendők. 25) A mohácsi gyászmezőn 2dik Lajos királyunkkal dícsően elhunyt ösöknök egy emlék felállítását indítványozzák. 26) Az egyházi körlevelekből keletkezett aggodalmak orvosoltatását szorgalmazzák. 27) Pártolják Bereg-megye indítványát, melly a fenálló magy. váltótörv. szék pecsétjének magyarra leendő átváltoztatását tárgyazza. 28) Szorgalmazzák az orsz. gyűlési naplónak rendes és pontos vitele iránti czelszerűbb intézkedést 's annak idejében kinyomatását. 29) A véremendi plebánosnak lélek-pénzbeli követelésére nézve, a felperes lelkész által választott urszéki és feljebbvitel utján törvényszéki egyenlően itélő bíróságok, legfőbb határozás által, mint hatóság-ellenleg folytatott egész tárgyalás, érvénytelennek nyilvánítatván, követ urak a kívánatok sorában világos törvényt hozatni szorgalmazzanak, melly elhatározólag mondja ki, mellyik legyen illy viszás esetekben a törvényes bíróság? 30) A zsidók türelmi adójának eltöröltetése tovább is sürgettesék. 31) Pestmegyének felszólítására ő Felsége felírás utján már megkéréztvén, hogy a dunabalti vasut ügyében alakult részvényes társaságot, mellynek a törvény rendeltetéshez képest eddigi eljárása helyesletett, szilárd lépéseiben ápolni méltóztassék, követurak a pest-fiumei vaspályának, mint e honra nézve kiszámíthatatlan hasznót árasztónak, részvényes társaság utján, vagy ha ez nem létesülhetne, országos költségen is, létrehozatalát sürögöljék. 32) Sopronmegyének és városának a bécs-triesti vasut iránti felszólításokra utasításul adatott: mikint az 1840: 40. t. cz. a bécs-triesti vasutra nézve kijelentett kedvezéseinek eltörölését, vagy legább ollyképeni módosítását szorgalmazzák követurak, hogy az csak úgy 's akkor létesülhessen, ha a pest-fiumei vasutnak ártalmára nem leendő, 's azt meg nem húsítandja, azaz csak a pest-fiumei vaspályának felépítése után. 33) Az ausztriai birodalomnak külső országokkal, nemkülönbön Magyarországnak 's a testvér Erdélyhonnak a többi ausztriai tartományokkal kereskedése viszonyairól közölt sopron- és tornamegyei felszólítások folytában követurak oda utasítatnak: hogy midőn külkereskedési viszonyról szó leendő, 's akkor bárminő nemzettel hazánk kereskedési szerződésre lépne, ennek mérlegében, mint egymástól független nemzetekhez illik, és csak a kölcsönös érdekek szoros viszonságu elvei szerint, a közjóra munkálkodjanak. 34) Az adó ügyében utasításul adatott: hogy mivel a magyar nemes mint illyen már a hon védelmére születvén, eddig ezen kötelességnek hazájaért mindenkor meg is felelt, de nem is kívánja életét, nevét, érczel megváltani, és ezen polgári kötelességének teljesítésével felhagyni, ugyanazért a hadi adó, melly még nem is rendszeresített, nem szabályoztatott, mint időelőtti, a nemesi rend által el ne vállaltassék; de az országgyűlés által elhatározandó rendkívüli országos vállalatokat, minők a folyók szabályozása, vasutak, országutak, gyárok 's más illyenmü a hon javát és díszét előmozdító ajánlatok, úgy a megyék házi szükségait vagy is az ugynevezett házi adót — a katonai tartásból eredő veszteséget kivéve, melly természeténél fogva a hadi adóval áll kapcsolatban — minden abbafooglalt kiadásokkal a nemesi rend viselje, és pedig az országgyűlésen kioldozandó azon kulcs szerint, milly arányban t. i. az uri birtok az urbéri állományhoz és birtokhoz képest áll.

Ne szólj szám, nem fáj fejem.

(A Hírnök 37ik száma alatti Mármárosi követválasztásra). Ha a mármárosi zavaros követválasztás bizonyos eredményét bevárták volna a szokott levelezők, és ujobbul szoptott rémképekkel, borzasztó jellemekkel el nem töltik vala az olvasó közönséget több hirlapban, most miután a béke angyala vigyázva ügyünkre, békétürésünk-

re, a Hon előtt homályba borítani érzelt bécsetünkre, mellynél életünk kevésbé becsesebb, napfényre derítette távollétünkben is a szövevényes dolgokat, bizonyosan nem fájna fejük; de ha a felebaráti 's igazságszeretettől lelkesítve barátságos kibékülő kezeket nyujtva, mit mi a közjót, 's egység által megyénk jövődő boldogíthatásának szép reménye mellett, milly örömet forró keblünkhez szoritva elfogadnánk, és ime büszkeséggel föllépve visszahoznánk azon szavaikat, mellyekből különben is — azon kívül, hogy mi ketten választattunk el követekül — egy szó sem igaz, és hogy ezek nem igazak, ki tetszik nevezetesen: 1) hogy e napokat a szavazás alatt ki ütött gyújtás, és három ízben történt vérengzés tette gyalázatosokká: mert már tudva van és a törvényszék előtt áll a bűnös, tulajdon szolgája a kárvalloznak, ki mint tudatik, nem a minket elválasztó részhez tartozott, ki megvállotta, hogy egy harmadik szomszéd ingerlésére, ez időpontot legalkalmasnak tartván arra, hogy más vélesék gyanuba, cselekedte azt. Nem igaz továbbá, hogy a három rendbeli vérengzések is a szavazás alatt történtek legyen; ezt reményem a levelözök magok is el fogják ismereni. — Valamint az sem igaz, hogy a két csatában 9en estek el; mert Szigeten betörvén az első alispán ur szállása kapuit, ott a magokat bátorságban hitt nemesek közül csak egy, 's ez is a felbűszült szigeti nép részén lévő által halt meg, Szaplonczán pedig egy nyomorult koldus zsidó, és így nem cortes, megkínóztatván, volt később a megtámadás áldozatja, és így nem kilencz, hanem mindössze csak kettő; vajha fájdalom, ez se történt volna! — Milly szép, milly dícső lenne azért a visszahúzáson állapítandó öngyőzedelem! és ezt nem tenni, melly által a főfájás is enyhülne, csak hamis szemérem gátolhatja; ugyanazért én, ki utolsó nap is az egyesülést enmagam érdeke félretételével is, mit az ellenfél nem tagadhat, eszközölni törekedtem, a mit, fájdalom, nem eszközölhetvén, elválasztásomat nem bármely résznek, vagy pártnak, nem legkisebb előzményeknek is, a mit rám, ha jelenvoltak a levelözök a conferentian, jelen elválasztásom után tartott megköszönő beszédemen, mellynek rövid kivonatát különben a megyei jegyzőkönyvben is feltalálhatják, sem be nem bizonyíthat, hanem egyedül még midőn az 1800 's 1801ben a had mezejére vezetvén nemes atyánkfiait, és más alkalmakkal, azok közt csak az 1825ik és 1832iki általános felkiáltással történt elválasztásomban, de főkép az 1833iki tisztújításkor nemes atyánkfiai véreinknek biztosított hivatalom feláldozásából fenmaradt bizodalomnak köszönhetem, a mit elfogadni, bár ha koros élttem áldozatul esnék is, polgári kötelességnek, el nem vállalni pedig, kivált azon meghasonlásban, ingerültségben legnagyobb hibának tartottam. — Követársam pedig, ki már több alkalommal is, de főkép az 1839iki országgyűlésen követségi elválasztásakor is kitünőleg bírta a nép bizodalma 's szeretetét, mit vétett azzal, ha annak hódolva a követségi pályára ismét föllépett? hiszen a népszerűséget, szeretetet birni első lépés a tükéletességre, melly ellen valamint akkor, úgy most is, hogy minden törekvés erőtelen vala, megmutatták a következesek. — Felszólítom azért, sőt kérem, mint részrehajlatlan az ellenfél, szűnjék meg legalább üldözni, ha szeretni nem akar; ne legyen e tömkelegben vezérfonala az önérdek, hanem jövődő közjava 's boldogsága Megyénknek, mit ha különben nem eszközölhetni, kész volnék inkább azoknak engedelmökből, kiknek szolgálók, bár dícső pályámról, lemondani, 's azt, bár kinek is átengedni, csak hogy a béke ismét helyre állíttassék. — Mellyik azon nemes megye, hol minden különböző vallás és nemzetiségek mellett is jobban virágozott az egyetértés, barátság, kölcsönös szeretet, közjóra-törekvő egyes erős akarat, mint Máramorosban; de fájdalom, néhány év óta hideg éghajlatunk szelleme elsorvasztá e szép virágot, és érett gyümölcsöt nem hozhatott. Örömmel emlékezem én vissza a mult időkre, aggódva tekintek a jelenbe, és rettegek a jövődőtől; azért bár mi történt is most: corrige praeteritum, praesens rege, cerne futurum, hogy mi is lelkiünkben elmondhassuk: errare humanum, parcere divinum est. —

B. Sztójka Imre mk.

Hirlapi kalászkok.

Pesti Hirlap. (255 sz.) Vezércikke nincs. — „Értekező” je cikket közöl illy czímmel: Népvételek törvényhozási tekintetben; melly 37 javaslat-pontot tartalmaz a tanítókat, oskolákat, 's növendékeket illetőleg; sok helyes, de nem új nézet van kifejtve e pontokban, noha azok némelyei még helyesebbek lehetőségét épen nem zárják ki.

Jelenkor. (46 sz.) Főcíkké: „Törvénykezés II.” Az egész okoskodás abban pontosul össze, hogy a törvényes ügyeket a közigazgatási tárgyakul el kellene vá-

lasztani; miszerint megszűnven a szolgabírói és alispáni székek, minden bíraskodás több tagból álló testületre bízassék; 's e tekintetben értekező a felek által választandó bírák testületének ad elsőbbséget a folytonosan együttülő törvényszékek fölött. E véleményt támogató több ok között felhozta azt is, hogy ez fogna legsikeresebben véget vetni a tisztviselők választása körüli lélekvasárlásoknak, mert senkinek sem volna érdekében költeni a csupán politikai ügyekben eljáró tisztviselők választására, kikről, azok többé bírák nem lévén, kedvezést úgy sem várhatna.

Nemzeti Ujság. (58 sz.) „Törvényes eligazulhatásunk országos ügyeink iránt.” E cím alatt olvassunk egy cikket Fejér Györgytől. Miután felállított a polgári társaságot érdeklő VIII alapigazság, — ezekre épített 9 észrevétel soroltatik elő a korszellemi kérdések iránt. Az alkalmaztatás, igaz, oly egyszerű és világosnak látszó, hogy első tekintetre minden mondat meggyőzőnek vétethetnék; azonban talán még is nagyon röviden döntetnek el itt oly kérdések, melyek, ha megfejtésük csakugyan illy egyszerű volna, aligha adhatának okot oly és annyiféle vitákra, surlódásokra, sőt viszálykodásokra is; a kérdések pedig imezek: vegyes házasság; Horvátország magyarosodása; nemesek adóbani részvéte; népképviselő; nemességi képviselő; megyei tisztek választása; birtokosulhatás; nem-nemesek szavazata, hivatalviselhetése; a népnevelés terhének viselése. — A derék veterán-értekező (mert annak tartjuk őt) a „gyökere” reformtól épen nem idegen; 's mi azt hisszük, a cikk egy másik lap hasábjain épen, vagy még inkább helyén volna, mint a mérséklet haladás orgánjában.

Hírnök. (45 sz.) Századunkjában „Egy szó az igazság barátihoz” cím alatt közöltetik a zágrábi püspök beszéde, melyet a horvát hongyülés berekesztésekor a bánhoz intézett; 's mellyben kimondatik: hogy a horvátok koránsem akarnak Magyarországgal ellenkedni, hanem csak őseik vitézségével szerzett municipális jogaikat fenntartani. Második cikk: „Képviselői rendszer” feliratot visel homlokán, 's azt mutogatja mikép a képviselői rendszer a nemesség közt most kivihetlen, 's még alkalmasint soká az lesz.

Erdélyi Híradó. (45 sz.) „Szemlé” kezd meg — mikép az e című első cikk kifejti — a bevezendő félév főbb eseményei fölött, miután a szerkesztőségnek vezércikkirő eddigi hirlapvezető segédei a félév végével visszavonulni szándékoznak, 's ez oknál fogva újabb bonyolított kérések fejtegetését e rövid idő alatt megkezdeni nem akarják. Ohajtjuk, hogy a visszavonulók helyébe nemzetiségünk szintolly lelkes örei lépjenek.

Mult és Jelen. (45 sz.) Toldaléka egy cikket közöl az „Angol népoktatásról.” „Gyermekbarát” (23 sz.) „A keresztlyén és muhamedanus” cím alatt kezdetik meg egy ismeretes történetke. „Az Árpád véreből származott királyok ideje dióhéjba szorítva” érdekes lehetne, ha a dió nem volna oly fölötté kicsiny.

Magyar Gazda. (47 sz.) Három érdekeljes és tanuságos cikket közöl illy címekkel: Elnöki szó, mellyel m. Károlyi György gróf a M. gazd. Egyesület f. e. Junius 3án tartott közgyűlését megnyitá. A lentermesztés Szepességben, mellyből a többek közt sajnosan kiviláglik, mennyire csökken újabb időkben a szepesi vászonkészítés, 's illetőleg kereskedés; — középponti egyesületi munkálódások.

Ausztria.

Bécsből jun. 9. Rothschild Salamon bárónak, mind az összes birodalom, mind különösen Bécs városa körül tett számos érdemétől indítva a város hatósága, őt tiszteletbeli polgárrá nevezeteni indítványozá, mi ő felségétől helyben is hagyatott 's megerősítést nyert, 's e szerint Rothschild báró a polgári kötelesség új kapcsolásával van Bécshez csatolva. A tiszteletbeli polgári oklevelet maga a főváros polgármestere Czapka ur nyújtotta át a bárónak, melly alkalommal ennek számos érdemeit illő gyöngédséggel érinté. Öszinte részvét nyilatkozik mindenütt e nemesszívű férfiú megfeszítettetése iránt, ki nemcsak minden nagyszerű status-vállalatnál, hanem oly szerencsétlenségekben is, mellyek gyors és hathatós segílyt igénylenek, első a nagylelkű emberbarátok sorában. Ha ehez hozzávetjük azt, milly számtalan szegénynek könyűt törli le titokban a báró jótékonsága; minden emberhát örvendeni fog, hogy őt a bécsiek most szorosabb értelemben magokénak nevezhetik. Igen, Rothschild báró kitüntelése mindenütt kedvező fogadtatik, mindenki örvend, hogy a város oly férfit nyert polgártársul, kire minden ország büszke lehetne. Erdemeinél fogva mint pénztőzsér 's ember egyiránt ismeretes, hira a föld minden részéire elterjedt; bármit mondanánk is e tekintetben,

mindaz már tudva van, az e dologgal kevésbé ismerős előtt is. Örvendünk tehát, hogy e hatalmas pénzeselem előtt is. Örvendünk tehát, hogy e hatalmas pénzeselember magyar hazánkhoz is közelebb jutott ez által. Biztosan remélhetjük, hogy ő ipari vállalatinknak hathatós támaszává válik, minthogy már eddig is tetemes részt vőn majd minden, magyar hazánkban életbe lépett vállalatokban, illyek jelesül a budapesti lánchíd, a gőzhajzás, 's a bank. Mivé lehet ő számunkra szükség idején, azt legjobban érzik azok, kiknek lelkek előtt még élénken lebeg az 1838ki árvízset, melly Pest és Buda városain oly mély sebeket ejtett. Ő, az idegen, azon alkalommal nagy bizonyítványt ad nekünk nagylelkű részvételének. Nem fog é még nagyobb részvétet viseltetni Magyarországnak iránt, minthogy Ausztriában meghonosult? — A jelen országgyűlés a kir. előadások következtében bizonyára többnemű hasznos ipari intézményt léptetend életbe, 's mi reméljük, hogy Rothschild Salamon báró azokat dús pénzeszközeivel gyámolítani hajlandó lesz, mert ezen hatalmas segély nélkül fényes sikerrel soha sem lendnének azok valószínűk.

Szerbia.

Belgrád junius 7. A szerbiai új fejdelemválasztást rendelő ferman Konstantinápolyból Belgrádba már megérkezett. E ferman Hafiz-pasához szól, hogy a szerb nemzettel azt közölje és megtartassa. Kihirdetésére a nemzeti gyűlés határnapja már kitűzött. A képviselők megérkezés-ideje junius 3/4-kére van határozva, a gyűlés pedig junius 1/2-kén fog megnyitást. Már kétséget nem szenved, hogy a letett Mihály hg. a kormányból, 's a leendő választásból kizáratt, mivel az a fermanban világosan éntetik. Atyjáról a leköszönt Milosról említés sem történt. Ez alkalommal szolgált azon gyanításra, mint-ha ő megválasztathatnék, mi csakugyan több hirlapban ki is nyomatott. Annyi bizonyos, hogy Milos hg. 1839-dik évi junius 1/3-dikán lemondási iratot nyújtott át mellyben nyilatkoztatta, hogy ő Oláhországba költözik, 's Szerbiába többé vissza nem térénd; 's miután később Szerbiát Oláhországból mégis nyugtalanítá, a Porta, Oroszországnak mint védhatalomnak hozzájárultával azon véghatározatot hozta, hogy Szerbiában az alaptörvény fenntartassék, 's Milos hg. Szerbiából, 's annak kormányáról végkép kizárassék. E határozatot 1840dik évben Mussa effendi a porta biztosa, és Wascsenko orosz főcensul nyilatkoztató a szerb nemzeti gyűlésnek. 's Butenief orosz követ közlé azt a szerb kormányval, 1840. junius 12dikén kelt iratában; ugyanezt maga Mihály hg. is tudatta a nemzetgyűléssel Topcsiderben. Mindamellett is Milos hg. részére ármányok munkálnak, 's Bécsből ügyvivők küldöztenek a határookra. Ebből azon gyanú támadt, mintha az ausztriai kormány is Milos mellett volna, mi legkevésbé hihető, mivel az ausztriai kormány mint szomszéd status M. hg tulajdonait és hibáit legjobban ismeri, és így eléggé meg van arról győződve, hogy M. és törvényeszerűség, jogosság 's rend öszsze nem férhetők. — Sándor fejdelem még folyvást háborítatlanul parancsol. Még Kragujeváczban van. Néhány nap múlva ide váratik. Lieven ezredes, hír szerint, Konstantinápolyból csak junius 5dikén indult el, Belgrádba jövendő. — Mondják, hogy némely külön utasítások szerint, mellyek a formában nem foglaltanak, Wucsics és Petronievicsnek az országból mindenek előtt távoznok kell. Azonban még eddig folytatják hivatalukat. A tartomány békéje velök szoros kapcsolatban van; eltávolítottak csak a személyes bátorságot biztosító alaptörvények lerombolását 's nemzeti forradalmat idéző elő. — A budapesti német ujság levelezőjének a 44dik számban olvasható silány tudósításai ellen, óvással 's intésül meg kell jegyezmem, hogy a mostani fejdelem Karagyorgyevics a nemzet szeretetét és hajlandóságát oly mértékben bírja, mikép azzal csak kevés fejdelem dicsekedhetik, mit ő részint saját jó tulajdoninak, részint 's főleg pedig atyja dicső emlékének köszönhet. Mi is bírhatá Wucsicsot, midőn a nemzet ereje kezében volt, arra, hogy ne magára, hanem Karagyorgyevicsre gondoljon? az, hogy saját érzelmét követte, 's a nép hangulatát ismerte. És ha Wucsics magára nem gondolt, 's jelenleg sem gondol, ő, ki legnagyobb bátorságot 's elhatározottságot tanusított, 's legnagyobb népszerűséggel bír, egyszerűsággal a nemzet hőse, kinek jusson akkor eszébe magát a fejedelmi méltóság reményével kecsgetetni? Karagyorgyevics fejdelem nem szorult aláírások gyűjtésére; ez Milosféle álfogás volna. És mint egyeztetheti azt öszsze, mit a budapesti német lap levelezője felhoz, t. i. hogy Wucsics és Petronievics azon dolgoznak, miszerint Karagyorgyevics ismét fejdelemmé választassék, hogy aztán ez őket ismét hivatalukba helyezze; hogy a főnökök Karagyorgyevicsnek a kormány pénztárából 12,000 e. f. küldötték szavazatgyűjtésre; 's hogy ezek mindamellett sem igen színtak hozzá, hanem mindenik a fejedelmi méltóság elnyerését reményli. Bizon állithatom, hogy e tudósítások csupa koholmányok, mellyek különben is önmagokkal ellenkeznek. Simics Alexa, mint konstantinápolyi ügyvivő folyvást levelez a mostani kormánnyal; 's mire való is volna a 400,000 piaszter a váltók bevéltására? A szerb kérdés végelöntéséhez közelget, a fermán kiadatott's elküldetett. A porta ezt nemakarva tevő, de tennie kellett. Fenségi jogát örömet fentartotta volna, ha Oroszország sürgetéseinek ellenállhat vala. Mit használna itt a vesztegetés. Azadó a kormány pénztárából a belgrádi pasának fizetteték ki; és így az Hafiz pasának is kiadatik; ennélfogva meg sem foghatnók, miért vonakodják a pasa az adó elfogadásától. A levelező a terhekről határozatlan kifejezésével csak gyanút akart ébresztetni, 's a nélkül hogy megnevezte volna, el akará hitetni, hogy ez megvesztegetés. Hiszen Oroszország műve, hogy az Obrenovicsok kizárattak, 's ez mikint történt, már fentebb elmondók. A letett Mihály fejdelem Ujvidékre jött, nem azért, hogy Rifaat pasát és Stürmer grófot üdvözölje, hanem hogy halálos ágyban fekvő anyját meglátogassa, 's azon esetben, ha az meghalna, — a mint csak ugyan megis halt — sirjához kísérhesse. — Továbbá biztosan állithatom, hogy Karagyorgyevicsnek kormányra lépte óta nem volt eset, mellyben a nép az adófizetéstől vonakodott volna. A többi, mit az említett levelező Milos hgnek az ausztriai kormányhatóság megegyeztetével történt megérkezéséről, öröm és rémület keletkeztéről Belgrádban, a 6 kerület képzelt hűségbentartása Milos iránt, Oroszország intése, melly által minden kerületet fegyverre szólíta Vuocsics és Karagyorgyevics ellen, mindazok csak a pium vagy inkább oktalan desideriumokhoz tartoznak. H—ch, és Péter metropolita ellen csak az kelhet ki, kinek az igazság, felvilágosultság, jog és törvény tövisek szemeiben.

Nagybritannia.

A maj. 29kei ülésben az alsóházban a kincstári-kanczellar és Redington ur közt nagy vita keletkezett az irlandi két békebíró elbocsátatása fölött, mellyben azután más kath. parlamenti tagok is részt vőnek. Redington ur t. i. azt akarta megtudni a kincstári kanczellártól: volt-e az irlandi lordkanczellárral hivatalosan közölve a királyné ő fölségének repeal akadályozása iránti rendelete, még mielőtt a két hivatalnokot elbocsátotta; 's ha igen, miért nem adta azt tudtára az ir-grófságok minden tisztviselő személyzetének is? Sir J. Graham felelé, hogy a jelen miniszterium hivatalba-léptekor azonnal érezte, mikép egész törvényes és alkotmányos hatalmára van szüksége, ha az egyesült országok különválasztására irányzott valamennyi kísérlet sikertelenné tenni akarja; és későbbi események következtében az első minister ő fölsége nevében nyilván is kijelentette e házban, mikép ő fölségének határozata a királyi előde által tett nyilatkozat mellett megmaradni, hogy t. i. minden törvényes és alkotmányos eszköz használni fog, minél fogva a törvényhozási unio fölbontására irányzott kísérletek megfússintassanak. És ő (a kincstári kanczellár) nem késik kinyilatkoztatni: mikép ezen általános utasítás, legkivált pedig az első miniszter nyilatkozata következtében Irland lord kanczellárja French lordhoz egy előleges, habár nem hivatalos közleményt bocsátott. Redington ur nem elégszik meg e felelettel, és csodálkozik rajta, hogy valóságos hivatalos tudósítás hiányában csupán parlamenti vitákról tett értesítésre a két hivatalnokot kitette: mire Sir J. Graham azt válaszolja, hogy ha az érdemes tag, a lordkanczellár eljárás helyén kivülinek tartja, iránta megtudhatja a ház véleményét. Redington ur kérdéseit a ház ismételt kacajjal kísérte. — A French lord és O'Connell Dániel letétetését még más tizenegy ir békebíró letétetése is követte, szintekivül Browne ur parlamenti tag, „hogy a nyilvános vitatkozás jogát háborítatlan élvezhesse”, a lordkanczellártól elbocsátatását kérte.

A Standard, jóllehet más szempontból mint a Chronicle, ugy nyilatkozik, mikép ő szinte meg van győződve, hogy az irhoni kath. papság legmunkásb műszer a repealizgatásnál, 's az hiszi, hogy ha folytonos beavatkozása nem volna, oly roppant néptömeg semmikép össze nem tódulhatna. Még a Murphy és Murray tudorok nyilatkozatairól is azt mondja, hogy koránsem voltak valódian öszinték. — O'Connell maj. 26kán Dublinba visszatérvén, onnan két nap múlva a longfordi repeal gyűlésre ment, mellyen több mint 250,000 ember volt jelen. Ezen roppant néptömeget, mint a Times írja, jobbára az ardaghi püspök Higgins tudor, és a neki hódoló papság gyűjtő egybe; és valóban látni lehetett, mint tódultak be mindenfelől papjaik vezérlete alatt a községek még 40. angol mérföldnyire fekvő helyekről is. Higgins tudor, mint szinte Cantwell tudor metath kath. püspök is Steele urral egyetemben az igazgató közvetlen kísérői közt voltak. A Higgins tudor beszéde

és előadása az ugyan e napi lakoma alkalmával meglehetősen mérsékelt volt. Kijelenté azonban, hogy azon esetre, ha Angolország részéről a nemrég tett fenyegetéseket csakugyan valósítani akarnák, nem késendik valamennyi megyéjéből kápolnát repealteremre változtatni, és valamennyi oltár előtt a repealt predikálni. Több békebíró önként benyújtotta elbocsátását, „hogy olly hivatal megtartása által, melyet a kormány a repealmozgalomban részesüléssel meg nem egyezhetőknek nyilvánít, ne gátoltassék, egy olly parlamenti végzés fenmaradásának ellendolgozni, mely csak rosz eszközök semaradalmával vitethetett keresztül.” Az elbocsátott békebírók száma május 29-én már tizenötre ment. Maj. 30-án a felsőházban az volt vitatás alatt, vajjon a lordkancellár rendelete a hivatalbeli elbocsátás tárgyában, alkotmányoszerü-e vagy sem, és a repealgyűlések törvényelleniek e vagy sem? Egy szónok ellenieknek, más kettő törvényeseknek nyilvánította. Wellington csütörtökre ígerte nyilatkozását. Ugyanakkor tovább tárgyalott a fegyver-elszedési bill. Ellene legtüzesben kikelt Redington és Buller E. A védelmezők közt Shaw ur tüntette ki magát. Ez odanyilatkozott, hogy ember- emlékezet óta nem volt Irland illy ingerült állapotban. Az ingerültség okai közé sorolta a mértékletességi egyetlek terjedését is, mivel a belépőket bizonyos ravasz emberek egészen más czélokra használják. Másik okának mondta az irlandi hatóságok folytonos gyöngítését. Meggyőződését nyilvánította a felől, hogy meddig a repealmozgalom a vezérek keze közt van, addig nincs mitől tartani; de illy iszonyu tömeg összetódulásánál a gyeplő igen hamar kicsuszhatik kezeik közül. Fölhözött két repealdalt is, melyekben a dánok és szászok megsemmisítésével vagynak fenyegetve. A repeal végre olly játékszernek mondá, mely a nép közé hajlittatik, hogy azt tömegbe gyűjtse, és törvény iránti — most még szenvedőleges — engedelmességre csábítsa. — Az ir fegyvertörvényjavaslat 31-én 270. szótöbbséggel 105. ellen másodsor olvastatott föl. Miután ellene és mellette több szó emelkedett, Sir R. Peel kelt föl a javaslatot a legfőbb megtámadások ellen védni. — Pusey tudort az oxfordi vizsgálohatóság egészen fölmentette, miután megmutatta, hogy egyházi beszédének azon helye, melyet Fausset tudor fópádpont gyanánt hozott föl ellene, szórul szóra szent Cypriánus van kölcsönözve.

Ama levél főhelyeinek, melyben a lord kancellár French lordot előlegesen megintette, tartalma következő: „Miután a kormány ő felsége határozatát az unio föntartása iránt a kétházban kijelentette, kötelessége a kormány tagjainak azt végrehajtani. Mitem ér az ellenvetés, hogy a repealgyűlések nem törvényelleniek, mert azok irányá csak ugyan erőszakosságra hajló marad. A lordkancellár azt hiszi, hogy azok nem hangzanak össze az alkotmány szellemével 's az álladalom batorlétét veszélyeztetik. Azért a tisztviselők szükségképp ollyoknak kell lenniök, kik elhatározzák a nyilvános béke föntartására, hogy így a kormány rájuk bizvást számolhasson. Olly tisztviselőnek pedig, ki illy gyűlésben részt vesz, nem nagy kedve lehet az erőhatalmaskodást elnyomni. Ha tehát illy személyek hivatalukban meghagyatnának, akkor a korona maga nyujtana segédkezet olly vállalathoz, melynek akadályozása iránti akaratközt ő felsége és elődei nyilván kijelentették. A dolog illy szempontból tekintése kényszeríti őt, hivatalukból mindazon tisztviselősemélyeket elbocsátani, kik azon parlamenti nyilatkozat óta, a repealgyűlésben részt vettek.

Az alsóházban a fegyver-elszedési-bill fölötti viták folytatásán kívül, a Sandvich szigetek angolok általi bír-

tokba vételének híre jött szóba, melyet a francia lapok is felfogtak 's mi már alkalmat szolgáltatott heves kifakadásokra Angolország ellen. Sir R. Peel Hindley ur kérdésére kijelenté, mikép ezen hír alaptalan.

Spanyolország.

Espartero a nemzeti katonaság által adott éjizene alkalmával az erkélyen megjelené, követk. beszédet tartott: „Polgártársaim! Nálatok senkisémet értette meg jobban akaratomat. A ti akaratok enyim, és az enyim tiétek. Az alkotványnak, a mi ártatlan ifju királynéknak trónjának és a népi függetlenségnek védelmezése az én czé- lom. Mint kormányzó, mint katona és polgár veletek együtt akarom védni az alkotványt, nemzeti függetlensé- get és szabadságot. Vitézké! éljen az alkotvány! éljen a derek nemzeti őrsereg! éljenek bajtársaik, a hadsereg bajnokai!” A beszédet számtalan éljen követte 's az éjizene folytatában egész két óráig tartott az: „éljen Es- partero, a szabadság védője” kiáltozás. — A majus 26-ai rendelet az adófizetést januar 1-től kezdve vagyonhoz ké- pestinek nyilvánítja, és mindazon spanyolnak, kik 1840. sept. 1-től politikai vétség miatt végkép elítéltek, teljes bünfeledést ad. — Utazók beszélnek, mikép Saragossában lázongás ütött ki, minek következtében a helyhatóság és katonaság egymással egyesültek, a Lopez miniszte- rium visszaállítását követelendők. Aragonia és Cataloniá- ban általában azon szándékkal vannak, miszerint a vis- zatérő követek segítségével az Espartero kormányzósága tüstint megsemmisít és a királyné teljeskorúságát kikiált- andják. Erre nézve valamennyi jelentékes város egyetért. Saragossa a várórséggel kezdené meg a dolgot, a bar- celonai helyhatóság követni fogná, mely alkalommal a legfőbb katona-vezérek együttmunkálására is bizton szá- molhatni.

A félsziget külön részeiből jött tudósítások szerint a Lopez miniszterium föloldozása és ujnak kinevezése min- denütt nagy elégtelenséggel lön fogadva. Valenciában nagy ingerültség mutatkozott, 's az ottani politikai főnököt (Gefe politico) tetteleg megsértették; bővebb tudósítás a- zonban nem érkezett, és tán a nyugtalanság nem ter- jedt tovább. — A cselszövény most munkásabb mint valaha. Lelke Ashton ur az angol követ. Espartero és a ministe- rek vele tanakodnak, és szavának engedelmeskednek; de ő nemcsak tanácsot és parancsokat oszt, hanem az an- gol-ayacuchoknak nevezetes summát is adott kezükbe bi- zonyos czél kivételére. Mindnyájan oda dolgoznak, hogy a spanyol követeket részökre nyerhessék; de ezek szilár- dul viselik magokat, és még egy sem találkozott, ki Aston és Mendizabal indítókat meghallgatta volna. Angolországnak igen szívén fekszik, Spanyolhontul a Hava- na és Fülöp-szigeteket elvenni 's pamut-zerzdővényét vele megkötni; kivált a philippinák birtokba vételét épen most látna czélserűnek, minthogy ezek nagy fontosságú- ak előtte a chinávali viszonyok miatt. A legutolsó ösz- szeesküvést, mely ott történt és Ovan tábornoktul olly keményen lön büntetve, angol ügyvivők alkották. — Majus 26-án Malagában teljes zendülés volt. A polgárok, hirt evén a Lopez miniszterium megbuktáról, valamennyi állomást elfoglaltak és az őrségi seregek vidékre vonultak. Mint hallatszott, a mozgalom minden jelentékenyebb hely- re elterjedt.

A megbukott miniszteriumhoz hű követek 84-en ösz- szegyűltek és választmányt neveztek ki közből, mely- nek kötelessége lesz, a kormányt vagy új kabinet netán kibocsátandó nyilatkozványra felelni. Az E c o egy hosszú vádczikket közöl az angol követ ellen, ki olly ügyetlen volt, hogy még csak el sem rejte a kezét, mely a kö- vet hajította. Angolország a jelen helyzet minden sze-

rencsétlenségeért Spanyolhont teszi felelőssé. Lehet ugyan valamely párt főnökeit rágalmazni, de nem az egész nem- zetet, nem a cortesgyűlés nagy többségét, nem a válasz- tókat, kik küldötték. Mindenki neveti a vádat azon férfiak ellen, kiknek magasztos szabadságszeretetét, nagylelkü ér- zelmét, mocsoktalan jellemét, 's nemes honszerelmeket az egész világ ismeri. És kit állítanak — teszi hozzá a He- raldo — az ayacuchok ama férfiak ellenébe? egy Gomez Becerrát, egy Mendizabalt, kik az egész ország meggyő- ződése szerint hitelvesztettek és tehellenek.

Franciaország.

* A jelenleg fenforgó vallási sürölődások Francia- országban természetesen a sajtó részéről is, sőt főleg ennek részéről, vonnak magok után harcokat. Így a „la Presse” korholja a „Siecle” egyik cikkét, melyben ez panaszkodik, hogy a protestansoknak némely ünhat- mulag megnyitott egyházaik bezárattak 's gyűléseik letil- tattak, 's ezt a charta sérelmének vallja; mire a neve- zett lap azt jegyzi meg, hogy a charta minden vallás- gyakorlatra nézve egyenlően kötelező elveket 's törvé- nyeket állapított meg, melyek alól egyik vallás sem szabadithatja fel magát önkényülég a külső gyakorlatra nézve, 's így folytatja: „Nem, a kormány nem czéloz uralkodást rendőrségi szabályok által ama szent szabad- ság fölött, melyet a charta 5 pontja biztosít. Katholi- kus vagy protestans, mindegyik egyenlő szabadsággal gyakorolja vallását; ám ezen sérthetlen jog mellett van mindegyik számára még egy más is; olly jog, melyet a charta hasonlag szentesít, melyet a kormány fen kell tartani, az t. i., hogy mindenki hasonló pártfogásban ré- szesüljön vallása számára. A polgárokra nézve nincs kor- lát azon szabadságban, mely nekik biztosítottat religio- juk tárgyában, vallásgyakorlatuk egyenlő pártfogásban részesül, így akarja azt a charta. A charta tehát nem akarja, hogy valamelyik a többi vallások közül kiváló pártfogást nyerjen, ollyat, mely felszabadítsa a közszab- bályoktól, mik mindnyájokra hozattak a nyilvános rend érdekében. Vessen tehát számot magával a „Siecle” az iránt, mit követelnek ma a protestans felekezetek, kik nem akarják magokat a törvények által rendelt azon sza- bályoknak alávetni, melyek minden vallásgyakorlatot illetnek, 's meglátandja, hogy az semmi egyéb, mint sza- badalom.” S azután illy értelemben szól: „Nem tudja- é a „Siecle”, hogy e törvények koránsem egyik vagy másik vallás elnyomására, hanem csupán rendtelenség, összeütközés, villongás elhárítására léteznek? Nem tud- ja-é, hogy a társulatok iránti törvény szintugy illeti a katolikusokat, mint a protestansokat? Semmi katholi- kus templom, plebánia, kápolna nem létesülhet a kor- mány jóváhagyása nélkül, semmi társulat nem alakulhat annak engedelmé nélkül. Így rendeli a törvény. Mikép lehetne tehát e szabályok kötelezése alól fölmentve a protestans egyház, melyeknek a többség egyháza is alá van vetve? Mikép panaszkodhatik tehát elnyomatásról, midőn őt ugyanazon törvény kötelezi, mely a többi.”

Az Aumale hg kezeibe esett folyok közt igen sok főember van. Abdel-Kader nője és anyja egy öszvéren menekültek meg. A hg vizsamenet 7000. foglyot és mint- egy 60,000 darab marhát vitt magával. Az emir részé- ről a folylyok kiváltása iránt még eddig egy lépés sem történt.

Rövid közlés.

Britannia pamuffonása tett: 1839ben 342,826, 571 fontot; 1840b. 406,864,913; 1841ben 370,768,077; 1842ben 372,754,144 fontot.

Szerkesztő: Szenvey József.

Hivatalos Jelentések.

zetvén ki, ideigleni tömeggondnokká Csajághy Sándor es- küdt, perügylővé pedig Oláh Gábor (sztlb. alügyszé- nevezetett. Költ pünkösdhő 23an 1843.

21217. Pest városa tanácsa jelentése szerint Schir- mer Mihály és Borbála hitestársak ellen csődület határozatván, az illető hitelezők megjelenésére f. é. ju- lius 12ke határnapul kitűztetvén, tömeggondnoknak Zo- fahl Lőrincz, perügylőnek pedig Kehler Sándor hités- ügyvéd nevezetett. Költ sz. Ivánhő 6án 1843.

21219. A fumei első bíróság polgári kerületi ítélő- széknél jelentése szerint, Marcellia Antal ottani kereskedő hitelezőinek megjelenésére f. é. július 19, 20 és 21dik napja tüzetvén ki határidőül, tömeggondnoknak Palese József, perügylőnek pedig Brelich Alajos hités- ügyvéd nevezetett. Költ sz. Ivánhő 6án 1843.

20095. Szeged városa tanácsa által tápai Pál Ist- ván hitelezőinek csődületére f. é. július 4ke határna- pul kitűztetvén, 's tömeggondnoknak Gábriel János válas- zott polgár, perügylőnek pedig Kolb Ádám tisztí alügyszé- nevezetett. Költ pünkösdhő 30án 1843.

17351. Brandt M. pesti kereskedő hitelezői cső- dületére a Pest városi törvényszék által f. é. július 17re tüzött határidő környékeltetés végett azzal adatik tudatul, hogy tömeggondnokká Valkó C. D., perügylőül pedig Hen- gelmüller Mihály nevezetettek, Költ pünkösdhő 10én 1843.

Csődök.

19913. Pozsony vármegye törvényszéke réthi lakos Brelovits Julianna Szabó István hitvese hitelezői- nek csődületére f. é. július 15ő napjait tüzven határidő- ül, tömeggondnokká Egyházy Bálint esküdtet, perügylő- vé pedig Vermes Móricz alügyszé- nevezte ki. Költ pün- kösdhő 30án 1843.

19915. Tolna vármegye törvényszéke legközelebb je- lentvén, hogy Schmutzer Erzsébet vagyonbukott Vagner Ferencz szegzárdi lakosnak hitvese, szinte érték- fogyatközásban tapasztaltván, a férje ellen megrendelt csődperbe fogatni határozatott, 's a hitelezők megjele- nésére f. é. július 5ik napja tüzetett ki határidőül, ide- igleni tömeggondnokká Antal János szegzárdi jegyző, per- ügylővé pedig Tóth István tisztelbeli alügyszé- nevezte- tett. Költ pünkösdhő 30án 1843.

19127. A fumei kerületi polgári törvényszéknek je- lentése szerint vagyonában megbukott Rosenberger József kereskedő ellen csődület inditatott, 's a hitele- zők megjelenésére f. é. július 3, 4 és 5ik napja határ- időül tüzetvén, pergondviselőnek Brelich Alajos hités- ügyvéd, tömeggondnokul pedig Palets József nevezetett. Költ pünkösdhő 23án 1843.

19333. Komárom vármegye törvényszéke jelentése szerint kisbéri gyógyszerárus Kapitánics Leopold szerint kisbéri gyógyszerárus Kapitánics Leopold hitelezői csődületének határnapja f. é. július 6ára tü-

Váltósemmisítési hirdetmények.

5438. A kir.pesti e.b.Váltótörvényszék részéről Neu- stein B. és társa folyamodására ezenel közhírré tétetik, hogy követk. tartalmu két váltó: „Pesth den 4ten May 1843. Pr. C. 3200 in CMünze am Pester Johanny Enthauptmarkt a. c Zahlen Sie gegen diesen prima Wechsel an die Ordre meiner eigene die Summa von Gulden Dreytausend Zweyhundert in CM. den Werth erhalten und stellen es auf Rechnung laut Bericht Herrn Joseph Schauderk in Pesth B. Neustein et Comp. angenommen Joseph Schauderk m. p. Pesth den 4ten May 1843 Pr. C. 5932 in CMünze Vier Mo- nath a dato zahlen Sie gegen diesen prima Wechsel an die Ordre usere Eigene die Summa von Gulden Fünftausend Neunhundert Dreyssigzwey CM. den Werth erhalten und stellen es auf Rechnung laut Bericht Herrn Ignatz Pertin- ger in Pest B. Neustein et C. angenommen Ignatz Pertin- ger bürg. Ledermeister“ éveszett: melynek folytatában az érdeklött váltók birtokosa felszólittatik, miszerint magát 45 nap alatt, és pedig az első váltóra nézve f. évi augustus 30tól. a másodikra pedig september 4től számítva, ezen Váltótörvényszéknél jelentse: különben a leirt váltók meg- semmisítetteknek fognak kijelenteni Költ Pesten a kir.e. b.Váltótörvényszék 1843.évi majus 26. tartott üléséből. 3-3

648. A debreczeni kir. Váltótörvényszék részéről pesti nagykereskedők Stern D. örökesei folyamodásukra ezen- nel közhírré tétetik, hogy f. évi debreczeni Antalnap i or-

szagos vásár alkalmával Gross Eszter által az ő rendel-
ményökre kibocsátott és Szoboszló hajdúvárosban lakó
Gross Izrael által elfogadott, nyolcz rendbeli különböző
lejáratú váltók; ugymint 1843. évi szeptember 30án 1085 frt 28 krról.
3or 1844ik évi majus 31én 1164 ft 30 kr.; 4er 1844ik évi
szeptember 30án 850 ft 28 kr.; 5ör 1845ik évi majus 31én 1143
fról.; 6or 1845dik évi szeptember 30án 785 ft 24 kr.; 7er
1846dik évi majus 31én 913 ft 24 krról.; Sor 1846dik évi
szeptember 30án 624 ft 24 krról p.p. szőlők f. hó 22én el-
oroztatnak. — Ennek folytában e váltók birtokosa ezennel
felszólítatik, miszerint magát a lejárát-napoktól minden
váltóra nézve külön számítandó 45 nap alatt ezen Váltó-
törvényszéknél jelentse: különben e váltók megsemmisít-
etteknek fognak nyilvánítani. Költ Debreezenben a kir.
Váltótörvényszéknél 1843. évi majus 23. tartott üléséből. 3—3
5476. Vághy Keresztélynek, kinek jelenlegi
tartzkodása helye nem tudatik, az ellene Volf Henrik
által a pesti kir. e. b. Váltótörvényszék előtt 230 pft 's já-
ruléai erejéig indított sommás váltókereseti ügyében f. é.
3763. sz. a. hozott sommás marasztalási végzés, olly meg-
jegyzés mellett rendeltek kézbesíteni, hogyha marasz-
tal fél f. é. július 11ik napjáig a marasztalási összevet le
nem teszi, a fenirt 3763. sz. a. sommás marasztalási vég-
zés a Volf Henrik kezében lévő zálog eladatásával töke-
letes végrehajtással is be fog fejezteni. Költ Pesten a kir.
e. b. Váltótörvényszék 1843. majus 29. tartott üléséből 1—3
5653. A kir. e. b. Váltótörvényszék részéről Neustein
B. és társa folyamodására ezennel közhírre tétetik, hogy
következő tartalom váltó: „Pest den 22ten März 1843. Pr.
20n. 1748 fl. 19 kr. CMze. Nächsten pester Johanny Markt
zahlen Sie gegen diesen prima Wechsel an die Ordre un-
sere eigene die Summa von Gulden Eintausend Sieben-
hundert Vierzig acht et 19 kr. CMze den Werth in Wa-
ren und stellen es auf Rechnung laut Bericht. — Herrn Ph.
S. Fleisch in Brünn zahlbar in Pest B. Neustein et Comp.

angenommen Ph. S. Fleisch.“ elveszett; mellynek folytában
az érdeklött váltó birtokosa felszólítatik, miszerint magát
f. é. augusztus 30tól számítandó 45 nap alatt ezen Váltó-
törvényszéknél jelentse, különben a leirt váltó megsemmi-
sítettnek fog kijelenteni. Költ Pesten a kir. e. b. Váltótör-
vényszék 1843ik évi június 1jén tartott üléséből. 1—3
5696. A kir. pesti e. b. Váltótörvényszék részéről Ma-
gyar J. S. Ámuel folyamodására ezennel közhírre tétetik,
miszerint egy a folyamodó által Pesten 1843. martius
10én 400 pfrtól saját rendelkezésre kibocsátott, Schächter
Emmanuel által elfogadott, és f. é. april 10én Temesvárott
fizetendett váltó eredetije elveszett; — mihez képest az ér-
deklött váltó birtokosa ezennel felszólítatik, hogy magát
napról számítandó 45 nap alatt ezen Váltótörvényszék-
nél jelentse, különben a leirt váltó megsemmisítettnek fog
kijelenteni. Költ Pesten a kir. e. b. Váltótörvényszék 1843.
évi június 6án tartott üléséből. 1—3

Kötelezvénysemmisítési hirdetések.
20603. Pest várm. részéről ócsai Balogh Karolina
néhai garamszeghi Géczy István özvegye, és garamszeghi
Géczy Péter folyamodásuk következtében egy 1816ik évi
januar 8án 20.000 vfrtól kelt, 1824dik évi januar 26kán
330. sz. a. betáblázott, 's kitáblázata előtt eltévedett, —
néhai ócsai Balogh Pétert, 's garamszeghi Géczy Istvánt
szenvedőleg, gr. Eszterházy Ferenc özvegyét született gr.
Grassalkovich Erzsébetet mint gr. Eszterházy Károly fia
természetes gyámmokát eredetileg, később pedig gr. Esz-
terházy Károlynak 1821. évi januar 1rőli átruházása mel-
lett gr. Wolkensteinné született Eszterházy Karolinát ke-
reskedők, mint néhai Breisach Farkas végrendelete vég-
rehajtójának folyamodására, — mindazoknak, kiknek az
említett végrendelet 20ik pontja iránt 1827ik évi augusztus
29én Bécsben hitelesített másolatban, ugyanazon év octo-
ber 1jén nem tudatik kinek részére eszközölt betáblá-
zásnál fogva, érintett tömegben valami követelések volna,
megjelenésük, 's jogaik kimutatása végett kitézött f. évi
martius 6tól számítandó egy évi határidő, országszerte azon
hozzáadással kihirdetetik, hogy annak siker nélkül el-
multával említett végrendeleti másolat kitáblázatni fog.
Költ sz. Györgyhó 4én 1843. 1—3

18748. Heves várm. részéről Kapitány Mihály 's hitese
Káló Erzsébet folyamodásuk következtében egy 1817ik évi

januar 1jén 800 vfrtól kiadott, 's a mondott folyamodó-
kat szenvedőleg, az egri görög nem egyesült tanodai ala-
pítvány pénztárát pedig keresőleg illető, betáblázott 's az
adósság lefizetése után szétépett kötelezvénynek kitáblá-
zata tekintetéből megsemmisítése országszerte kihirdet-
tetik. Költ pünkösdhő 23án 1843. 1—3

19631. Kassa v. tan. részéről Csengery Samu folya-
modása következtében a most mondott folyamodó által 1833.
évi november 28án 600 vfrtól, Gerhard Józsefné szüle-
tt nemes Balás Mária részére, nemkülönbön Gyarmathy
András által az említett esedező kezessége mellett 1843ik
évi martius 1jén 1715 vfrtól kegyes alapítványok részére
kiadott, 's már kifizetett, de kitáblázás előtt eltévedt két
rendbeli kötelezvény megsemmisítése országszerte kihir-
detetik. Költ pünkösdhő 23án 1843. 1—3

12670. Zágráb városának tan. részéről Lukács József
Bukali végrendelete végrehajtójának folyamodása kö-
vetkeztében, egy a helybeli gyámmoki hivatal követőleg,
Bukal János 's Dorottya házastársakat pedig szenvedőleg
illető, 1813ik évi november 5kén betáblázott, az adósság
letisztázása után azonban elvesztett kötelezvény megse-
misítése országszerte környékeltetik. Költ sz. Györgyhó 4.
1843. 1—3

Kitáblázatási hirdetmény.

13302. Pozsony v. részéről Biedermann fiai bécsi nagy-
kereskedők, mint néhai Breisach Farkas végrendelete vég-
rehajtójának folyamodására, — mindazoknak, kiknek az
említett végrendelet 20ik pontja iránt 1827ik évi augusztus
29én Bécsben hitelesített másolatban, ugyanazon év octo-
ber 1jén nem tudatik kinek részére eszközölt betáblá-
zásnál fogva, érintett tömegben valami követelések volna,
megjelenésük, 's jogaik kimutatása végett kitézött f. évi
martius 6tól számítandó egy évi határidő, országszerte azon
hozzáadással kihirdetetik, hogy annak siker nélkül el-
multával említett végrendeleti másolat kitáblázatni fog.
Költ sz. Györgyhó 4én 1843. 1—3

A Gőzösök elindulása.

Pozsony és Bécsfelé mindennap reggel 8 órakor.

Azonkívül minden vasárnapon és szerdán egy rakhajó.

Mohács és Eszékfelé minden pénteken

Zimony „ Drenkova felé minden vasárnapon és csütörtökön) reggel 4 órakor.

Minden akadály és alkalmatlanság elhárítása végett minden t. cz. utas
nyájasan kérétek, még az elindulás előtti napon podgyásának átvevési-nyug-
tatvány mellett a gőzhajóhivatalban átadására.
Pesten május 9kén 1843.

A Gőzhajó-hivatal.

Előfizetési felszólítás.

MULT és JELEN politikai és historiai erdélyi hírlap mostani alakja és iránya a jövő
fél évben is változatlan marad. Czimjének a lehetőségig megfelelő kívánván a honi és külföldi napi-
eseményeket a lehető gyorsasággal közli, 's mikor alkalom es szükség lesz rá, a jelent a multalt újság
magyarozó és világosító jegyzetek által öszveköti. A „Toldalek” főtagya lesz ezután is, a hont és
külföldt historiai, statisztikai és geographiai tekintetben ismeretlenni, mellyben néha szép literaturai
cikkeknek is lesz hely engedve.

A Magyar GYERMEKBARÁTOT különösen ajánljuk a szülők, nevelők és tanítók
pártfogó részvétele. Annak kitűzött célja szerint, a mi — magyar fiú és leány gyermekeknek szívet
nemestől, értelmet fejtő, és hasznos ismeretekkel, igazságokkal gazdagító olvasást nyújtani — javítása,
tökéletesítése főüregyünk lesz. — A jövő fél évben legalább öt képet, sőt pártfogóitatusunk esetében
többet is adandunk mellette: azok közt Vajda-Hunyad várát Erdélyben, és I. Rákóczy György
fejedelmet: mikhez lesz kapcsolva Hunyadi János és a nevezett fejedelem élet-leírása, szerkesztő
tollából. — Félévi előfizetési díj: MULT és JELEN 's TOLDALEKJA A MAGYAR GYERMEKBARÁTTAL
6-hat rft. ezüstben; MULT és JELEN 's TOLDALEKJA csak magára nézve 5 rft. ezüstben, postán 3
5 rft 12 kr. ezüstben. MAGYAR GYERMEKBARÁT helyben 3 három rft. ezüstben, postán 3 három
rft 24 kr. ezüstben. Előfizetni lehet minden cs. kir. postán, de biztos alkalomtól is beküldhető a pénz
alólrthoz. — Kolozsvárt jun. 1jén 1843.

SZILÁGYI FERENCZ professor és szerkesztő. 1—2

(23)

Törvényes óvás.

Csak most jövek nyomába, hogy gyalai Szabó Gusztáv ur, irasomat követve
és pecsétet is, még 1841ben nevre egy ollyan hamis kötelezvényt csinált, mintha
én neki 4722 pengő ftal volnék adós, — 's hogy ezen hamis kötelezvénynek annál
nagyobb hitelt szerezzen, mások megcsalására coramisansul Halasy Kazmér ur nevét is
használta hamisan, sőt azt is oda írta, mintha én már két ízben kamatot fizettem
volna neki. — A mi egyáltalában mind nem igaz, mind csupa hazugság, és gyalázatos
csalás. — Azért ezennel közhírre tétetik, hogy az olly kötelezvényre senki se adjon sem-
mit. Sőt ha talán több is találkoznék olly kötelezvény a nevezett urnál, minthogy én tőle
vagy általa soha semmiféle kölcsönt nem vettem — azt az illető vizsgálat végett tek. n.
Heves vgye törvényszékénél feljelenteni kérem. Költ Pesten június 1ső napján 1843.

Zadányi és török-sz.-mikliósi Almásy Gedeon m.k.
kir. tanácsos és t.n. Heves vgye főispáni helytartója.

Alólrított ezennel nyilvánítom: hogy én semmiféle activa vagy passiva kötelezvényt
gyalai Szabó Gusztáv ur részére mint coramisans soha alá nem írtam, annál kevésbbé a
fentebb olvasható 4722 pfrtos kötelezvényt. Költ Pesten június 2án 1843.

Déaványai Halasy Kazmér m.k.
t. Heves vgye alszolgabírája. 1—2

**ELŐFIZETESI MEGHÍVÁS
A HONDERŰ ÉS PESTI SALON
CZIMŰ
ÚJ DIVATLAP
MÁSODIK FÉLÉVI FOLYAMÁRA.**

Miőn a második félvé közeledtével, a két honfiat és leányait új előfizetésre 's lapunk további párto-
lására tisztelettel meghívjuk; nem mulasztjuk el hálás köszönetet mondani a nagyérdemű közönségnek
azon reményünk fölötti részvétért, mellyre zsenge intézetünket méltatá. E részvét újabb ösztönül szol-
gáland nekünk, hogy ezentel még inkább mindent elkövessünk, mi tehetségünkben áll, lapunk becsének
emelésére. 'S ha már ez első fél évben, mindazon számtalan nehézségek daczára, mellyek olly vállalat
megindításával mellőzhetetlenül összekapcsolvák, sikerült volna lapunknak mind külsin, mind beltartom-
lom, változatosság 's érdekessége nézve honi társai közül egy hűlgydivatlap iránti igényeknek tán leg-
közelítőbbleg megfelelni: bizton merjük állítani, mikép jövő fél évben még inkább sikerülend lapunkban
mindazon kelleket, mellyeket művelt közönség divattalról megkívánhat, öszpontosthatni. Ez okból a
cikkek megválasztásában még ovatosabbak leszünk mint eddig, a szöveg közt vagy külön adandó mű-
mellemek 's divatképek lehető pompás kiállításáról intézkedünk, ezenkívül már jövő fél évben még
több beces műmellemek adhatására is képesítetünk; valamint arról is intézkedünk, hogy a divat válto-
zásairól eddignél gyorsabban értesülhessenek tisztelt olvasónk. Ezen kívül valamint a heti szemle
hízelg magának változatos érdekességét folytást fontarthatni, egy a vidéki futárt is képesek vagyunk
jövő fél évben még terjedtebb körűvé tenni, 's így érdeken növelni. Végül biztosítjuk a tisztelt közönsé-
get, hogy a lapok rendes és pontos kiszolgáltatása 's szétküldése iránt lehető legpontosabb intézkedést
tevének, 's teljes okunk van bizton remélni, hogy jövőre sokkal kevesebb leend a panasz lapunk rendes
megérkezése iránt.

Megjelenik lapunk, mint eddig, úgy jövő fél évben is minden szombaton, két —
harmadfél ivnyi füzetekben, eddigi alakjában.

Előfizetési feltételek.

Divatlapunk félévi ára helyben	6 fr.	—	cp.
— czimboritékkal	6 fr.	48 kr.	„
postán, czimboritékkal	7 fr.	—	„
Helybeliek évnegyedenként is válthat- hatnak példányokat	3 fr.	—	„
— czimboritékkal	3 fr.	15 kr.	„

Előfizethetni minden kir. postahivatalnál a két hazában. Bécsben és a külföldön c s a k a
cs. kir. főpostahivatalnál; Pesten pedig az alulirt kiadónak uri- és kigyó-utczák sarkán
lévő könyvkereskedésében reggeli 8 óratól fogva este 7 óráig, és a nemzeti casinóban,
annak érdemes könyvtárnokánál t. cz. Antal Mihály urnál. Pesten, jun. 1843.

Petrichovich
Horváth László,
Szerkesztő.

Emich Gusztáv,
Kiadó. 2—3

(22) **Hirdetés.**
Az „Ipoly” folyónak szabályozására
ő cs. kir. Főlöszve által legkegy. kinevezett kir.
biztos nngu vásonkői id. gr. Zichy Ferencz
ur ő excellja előlülése alatt n. Nogradmegye
részéről kiküldött választmány f. é. sz. György
hava 27én Zsély helységében tartott ülése
határozatánál fogva közönséggé tétetik:
hogy az ipolyszabályozási tervek nogradme-
gyebeli B. Gyarmat mvaróságban az alólrított-
nál, vagy annak távollétében a nogradmegyei
várnagy-i hivatalnál megtekinthetők lévén,

azokra minden nogradmegyebeli ipolyvidéki
földbirtokos urak végső nyilatkozataikat f. é.
kisasszonyhava 21től kezdve nyolcz nap alatt,
miőn Horváth József e tárgyban munkáló
mérnök ur a kivántó felvilágosításokat meg-
tenni fogja, beadhatják, és beadni olly for-
mán figyelmeltetnek, hogy az ebbeli elmu-
lasztás a többség határozatába való beleegye-
zésnek változhatatlanul tekinteni fog. Költ
B. Gyarmaton június 7én 1843.

Fráter Pál
Nogradmegye első alispánja.

Gabonaár, váltó garasokban.

	Tisztbúza	Kétszeres	Rozs	Árpa	Zab	Kukorica	Külés
Pesten 1843. jun. 14én (pesti mérő)	114—130	92—96	74—76	60—64	46—52	—90	—
Szegeden — máj. 20k. (poz. mérő)	— 60	— 50	—	— 45	— 35	— 40	—
Komáromban — „ 11k.	98—105	86—92	— 75	62—68	43—45	82—92	—
Baján — jun. 3k.	— 70	—	— 42	28—29	— 30	— 39	—
Nagyszombatban — „ 5k.	98—101	—	74—76	66—71	48—50	—	—
Győrött — „ 3k.	— 80	—	57—60	32—36	34—36	54—60	—
Pozsonyban — „ 9k.	88—104	—	78—83	60—65	38—40	70—75	—
Mosonyban — „ 8k.	64—95	—	60—72	36—48	29—36	50—58	—
Sopronyban — „ 2k.	85—115	—	72—88	65—72	42—45	70—78	—
Uj-Bécsen — máj. 19k.	75—85	55—60	—	29—30	— 30	35—40	—
Miskolczon — „ 10k.	75—80	60—66	50—55	35—40	20—25	— 40	—
Pécselt — „ 15k.	80—85	65—70	55—60	42—45	35—40	— 55	—
Besztercebányán jun. 3k.	100—108	—	64—68	35—64	35—40	58—64	—
Temesvárott — „ 19k.	— 60	— 44	— 32	— 33	— 3	— 34	—

Pénzkelet.

Bécs, jun. 9kén 1843.	p-pénzb.
5 pcent statuskötelezv. középára	— 110 1/2
4 pcent „ „ „	—
3 pcent „ „ „	— 77 1/4
1834ki statuskölesön (500 frt)	—
1839ki „ „ (250 frt)	— 279 1/16
1839ki „ „ (50 frt)	— 55 13/16
Bécsi bankköt. „ 2 1/2 pcent.	—
„ „ „ 2 pcent.	—
Bankrészevények darabja	— 1640—
Esterházy-sorsszám	— 54 1/2
Császár-arany	— 102—

Dunaviz-allás.

Budán jun. 10. reggel 10' 7" 0" 0. föltt.